

INS

INSPIRATIVNÍ STORY

2/2026 | Čtvrtletník Svazu měst a obcí České republiky

INS

**Spojeni napříč
Evropou**

obsah

Slovo předsedy Svazu měst a obcí ČR	str. 5
Střípky	str. 6
Krátké zprávy ze světa samospráv	
Svazová agenda	str. 10
Z jednání komor, komisí a pracovních skupin Svazu	
Spojení napříč Evropou	str. 13
Téma vydání	
Obce jsou ve skvělé finanční kondici	str. 27
Názory	
Partnerská města	str. 32
Rozhovory	
Minuty, které rozhodují o životě	str. 64
Zdravotnictví	
Slavnostní večer pro starosty	str. 76

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3200 kusů zdarma.

Vydává SMO ČR.

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce: Alexandra Kocková, Lenka Zgrajová

Kancelář: 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4

tel.: 234 709 711, e-mail: kockova@smocr.cz

ID datové schránky: 5fkgwn3

Grafická úprava a DTP: www.magnetico.cz

Tisk: Jiřina Danková

Titulní strana: Kamila Bláhová, starostka města Litvínov

Ev. č.: MK ČR E 14584

Editorial

Letní číslo vám přináší pestrý kaleidoskop informací, rozhovorů a inspirativních příběhů z prostředí českých měst a obcí. Jednou z hlavních linií vydání jsou zahraniční aktivity Svazu měst a obcí ČR, ohlédneme se ale i za letošními krajskými setkáními, za konferencí pro menší obce Vesnice 21. století, podíváme se do Kopřivnice, za výrobou gobelinů do Valašského Meziříčí, budeme si povídat o školním plavání i školním stravování a nezapomeneme ani na pravidelnou rubriku ze zdravotnictví.

Užijte si krásné léto a těšíme se na viděnou na našich podzimních akcích.

redakce

XXIX. CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE

Finance obcí v nové realitě

Jak zajistit financování pro obec?

A jsou dluhy špatnou vizitkou obce?

Klíčová otázka pro každého starostu a starostku.

Evropské dotace slábnou, tlak na efektivitu roste.

Jaké cesty mají obce před sebou?

PRAKTICKÉ WORKSHOPY

NETWORKINGOVÁ SNÍDANĚ

---

1. PROSINCE SETKÁNÍ STAROSTEK

Inspirace, sdílení zkušeností, neformální program

PRAHA
1.–3. 12. 2026

Slovo předsedy

Doma není nikdo prorokem

Neplatí to jen v rodině, ale i v prostředí obcí, měst a regionů. Právě proto je sdílení zkušeností z komunální praxe nesmírně důležité – a to nejen na domácí úrovni, ale i v přeshraniční a evropské rovině.

V letošním letním čísle časopisu INS – Inspirativní story se proto zaměřujeme především na zahraniční aktivity Svazu měst a obcí ČR, ve kterých jsme v poslední době dosáhli řady významných úspěchů. O nich se více dočtete na následujících stránkách. S touto agendou úzce souvisí také zkušenosti českých měst a obcí se spoluprací s partnerskými městy, ať už jde o Beroun, Slavkov či další samosprávy, které dlouhodobě rozvíjejí mezinárodní vztahy.

Rád k tomu připojuji i zkušenost z našeho Kyjova. Na spolupráci s přeshraničními partnery jsme si zde vždy zakládali. Máme řadu partnerských měst a nejde zdaleka jen o výměnné pobyty nebo účast na slavnostních akcích. Podstatou je sdílení zkušeností a rozšiřování kontextu, ve kterém přemýšlíme o řízení

našich měst a obcí, stejně jako hledání konkrétních možností společných projektů. Možná to zní jako fráze, ale praxe z mnoha obcí v České republice ukazuje, že právě tato spolupráce má zásadní význam – a to nejen pro jednotlivé samosprávy, ale i pro práci Svazu jako celku.

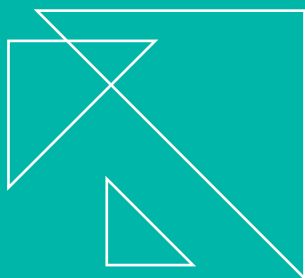
Se zahraniční a evropskou agendou souvisí také informace o možnostech, které nabízí Evropská investiční banka, a tím se dostáváme i k tématu hodnocení finanční kondice měst a obcí, o němž na těchto stránkách hovoří Miroslav Matej z Ministerstva financí, náš dlouholetý spolupracovník.

V tomto čísle najdete i řadu dalších zajímavých textů. Jako malou perličku bych však zmínil článek o historických souvislostech francouzského městečka Darney s Československem – možná právě díky němu budete mít inspiraci při letních výletech po Evropě. Přeji vám příjemné letní čtení.

František Lukl

Střípky

Zástupci Svazu v čele s předsedou Františkem Luklem dne 19. února ubezpečovali ministra průmyslu a obchodu Karla Havlíčka, že **obce jsou skutečně připraveny stavět**. Potřebují ale méně byrokracie, jasná pravidla a silnější postavení v energetice. Nastavit je třeba i spravedlivější financování – lépe provázet náklady a příjmy z RUD a rovněž více využít brownfieldy. Svaz státu předložil konkrétní návrhy, které mohou zrychlit výstavbu dostupného bydlení, stabilizovat teplárenství a podpořit rozvoj regionů. Jedním z klíčových návrhů je princip typových staveb schvalovaných centrálně pro celou ČR. Na jednání, které se konalo na půdě MPO, byla otevřena i otázka snížení administrativy v systémech rozšířené odpovědnosti výrobce (EPR).

V Poslanecké sněmovně se dne 19. února setkala delegace Svazu vedená předsedou Františkem Luklem s ministrem pro sport, prevenci a zdraví Borisem Štastným. Shodli se především na potřebě navýšit **finanční prostředky pro všeobecný sport**, a to jak do sportovní infrastruktury, tak do samotných sportovních aktivit dětí a mládeže. Dále hovořili o nutnosti větší transparentnosti a zjednodušení administrace při rozdělování prostředků z Národní sportovní agentury, o prevenci vzniku závislostí mladistvých, čemuž může napomoci právě i zapojení do volnočasových aktivit, nebo jak předcházet stále narůstající obezitě dětí. Znovu byla otevřena také otázka účelového vázání části výnosů z hazardních her na podporu sportu a prevence.

Dostupné bydlení ano, ale ne za cenu nižší kvality.

Svaz měst a obcí ČR svolal na 11. 6. 2026 mimořádné jednání předsednictva k novele stavebního zákona, která podle samospráv obsahuje řadu problematických ustanovení. Největší obavy vyvolává nová úprava staveb ve veřejném zájmu dostupného bydlení. Svaz podporuje hledání cest k větší dostupnosti bytů, odmítá však možnost snižovat standardy kvality s odkazem na ekonomickou efektivitu projektů. Podle předsedy Svazu Františka Lukla nesmí být dostupné bydlení „bydlením druhé kategorie“ ani vést ke vzniku bytů s nižším komfortem či horší kvalitou prostředí. Samosprávy zároveň upozorňují na oslabování své role při rozhodování o rozvoji území a vyzývají zákonodárce, aby jejich připomínky při projednávání novely zohlednili.

Dne 6. března jednalo vedení Svazu s ministrem zemědělství Martinem Šebestýánem. Hlavním tématem byla **realizace pozemkových úprav**, především jejich urychlení. Pozemkové úpravy jsou pro obce klíčové, aby mohly efektivně realizovat protipovodňová a protierozní opatření, upravovat polní cesty nebo krajinné prvky zadržující vodu a zároveň chránit půdu před erozí. Diskutována byla také podpora lokálních zemědělců v souvislosti s poskytováním kvalitních surovin do školních jídelen.

Dne 12. března se **sešlo vedení Svazu se zástupci Sdružení místních samospráv ČR**, aby společně projednali aktuální témata týkající se fungování měst a obcí. K těm hlavním patřily: rozpočtové určení daní, stavební zákon a připravovaná novela zákona o obcích. Diskuse byla vedena také o budoucí podobě implementační struktury evropských fondů po roce 2027 a o roli měst a obcí v novém systému jejich čerpání. Společný postup obou organizací je klíčový pro to, aby hlas samospráv byl při tvorbě legislativy i strategických rozhodnutí státu co nejsilnější.

Dne 27. března jednal předseda Svazu František Lukl s premiérem Andrejem Babišem – hlavní téma rozhovoru – **stavební zákon**. Setkání se uskutečnilo na základě dopisu, ve kterém Svaz předsedu vlády upozornil na hlavní rizika připravovaného nového zákona. K těm patří: vysoké náklady na změny systému (zejména v souvislosti s přesuny agend, technickým vybavením a zajištěním personálu), nejasnosti v digitalizaci a vedení správních řízení, které mohou ve výsledku znamenat další nárůst administrativy, a personální nejistoty, jež mohou vést k odchodu kvalifikovaných úředníků. Svaz stále prosazuje především takové řešení, které povede ke zrychlení stavebního řízení bez zbytečných komplikací v praxi. Další jednání se uskutečnilo 13. dubna. Přítomna byla i ministryně pro místní rozvoj Zuzana Mrázová, ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček a další aktéři připravované novely. Jednalo se zejména o převodu zaměstnanců a dalších implementačních kroků. Nově byl zároveň ustaven pracovní tým, který bude detailně analyzovat všechny potřebné aspekty navrhovaných změn a jejich dopady.

Novelou stavebního zákona se koncem února na svém společném zasedání zabývala také představenstva dvou profesních organizací – **ČKAIT a ČKA**. Jejich členové se shodli na několika zásadních výhradách. Kritizují zejména předložení novely mimo standardní legislativní proces bez možnosti odborného připomínkování. Upozorňují, že návrh zvyšuje odpovědnost autorizovaných osob, aniž by pro to vytvářel odpovídající podmínky. Za problematické považují také nedostatečně řešená přechodná ustanovení a rizika spojená s nepřipravenou digitalizací. Zásadně nesouhlasí s navrhovaným snížením požadavků na odbornost u vybraných staveb, které může negativně ovlivnit kvalitu a bezpečnost výstavby.

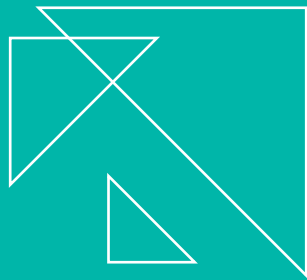
Česká komora architektů (ČKA) představila **nové teze pro udržitelné obce a města** a zdůrazňuje, že o skutečné udržitelnosti nerozhodují jen jednotlivé budovy, ale především celkové uspořádání sídel. Klíčové jsou kvalitní veřejný prostor, dostupné služby, udržitelná mobilita, práce s vodou, zeleň a vazba na krajinu. Dokument obsahuje osm principů, které mají obcím pomoci plánovat dlouhodobě odolný rozvoj – například přednostní využívání zastavěných území, podporu smíšených funkcí, efektivní hospodaření s energiemi a materiály nebo důraz na sociální udržitelnost a transparentní rozhodování. Teze mají sloužit jako praktický nástroj pro samosprávy při tvorbě strategií, územních plánů i správě veřejného prostoru. **ČKA zároveň nabízí obcím odbornou podporu při jejich naplňování.**

Počátkem dubna pokračovala další jednání vedení Svazu s ministry. 7. dubna se svazová delegace sešla s ministryní pro místní rozvoj Zuzanou Mrázovou a následně s ministrem spravedlnosti Jeronýmem Tejcem. S ministryní Mrázovou zástupci Svazu diskutovali především podobu nového stavebního zákona a očekávaný **objem finančních prostředků v novém programovém období 2028+**. S ministrem Tejcem pak otevřeli zásadní otázku **vymahatelnosti práva** – pro obce je dlouhodobým problémem vymahatelnost sankcí u osob opakovaně páchajících přestupky. Diskutováno bylo i plánované slučování okresních soudů – v této souvislosti představitelé Svazu opět upozorňovali na nutnost zachování služeb v území. Odchod institucí z menších měst vede k jejich postupnému oslabování, ztrátě pracovních příležitostí v návazných službách a celkovému úpadku území.

Státní pozemkový úřad (SPÚ) v roce 2025 zasadil 23 562 stromů v rámci iniciativy **Sázíme budoucnost**. SPÚ se do této iniciativy zapojil již v roce 2019 a díky aktivitě všech poboček se dlouhodobě řadí mezi nejvýznamnější partnery Nadace Partnerství (pod jejíž hlavičkou projekt vznikl) v kategorii veřejných institucí, kde opakovaně obhájuje první místo v počtu zasazených stromů. V soutěži Zlatý rýč SPÚ zvítězil již čtyřikrát za sebou. Podle ústřední ředitelky Svatavy Maradové představuje každý nový strom krok k odolnější a zdravější české krajině. V posledních letech roste podíl vysazovaných ovocných dřevin, které byly dříve součástí české krajiny.

MMR vyhlašuje **nové výzvy** prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) 2021–2027, které jsou **zaměřené na pořízení bezemisních vozidel veřejné dopravy**, konkrétně elektrických a vodíkových autobusů, a tím přispívají k přechodu na ekologickou a uhlíkově neutrální dopravu. Žádosti o podporu je možné podávat do 30. září 2026. V rámci nově vyhlašovaných výzev se podpoří nová silniční vozidla kategorie M2 a M3, konkrétně minibusy a autobusy s pohonem na elektřinu nebo vodík, případně jejich doplnění o inteligentní dopravní systémy, pokud nejsou součástí základní výbavy vozidla. Oprávněnými žadateli jsou kraje, obce a dopravci na základě smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících.

Vláda chce **odložit účinnost nové vyhlášky o školním stravování o další rok.**

Podle posledního návrhu se prodlužuje přechodné období tak, aby školy měly více času na přípravu. Nově by měla pravidla začít naplno platit až od září 2027. Odložení avizoval již dříve premiér Andrej Babiš. Důvodem je podle předkládací zprávy zejména nepřipravenost části škol na změny, které se týkají takzvaného spotřebního koše, tedy skladby jídelníčku. Praxe totiž podle ministerstva školství ukázala, že zavádění nových nutričních standardů naráží na řadu bariér – od nedostatku informací přes technické a organizační limity až po problémy s administrativou. Prodloužení přechodného období má zajistit hladký přechod na nový styl školního stravování a zároveň minimalizovat negativní dopady v praxi.

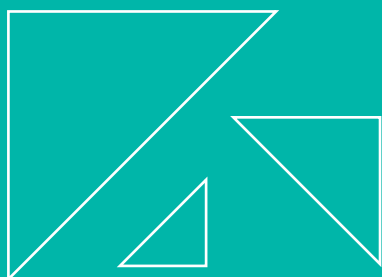
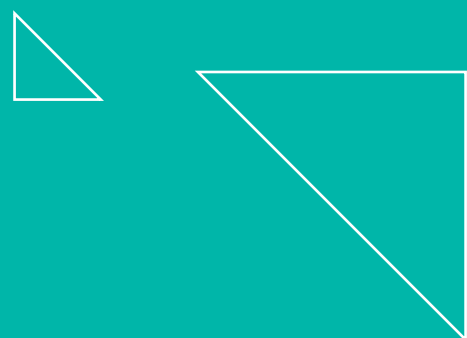

Budoucnosti **hospodářsky a sociálně ohrožených území neboli regionů příležitosti**

byl věnován druhý ročník celostátní konference, která se uskutečnila v dubnu v České Třebové. Za přítomnosti prezidenta Petra Pavla bylo zdůrazněno, že spíše než plošné „cukrování“ všem funguje lépe cílená podpora podle skutečných potřeb a specifík dané oblasti. Problém není ani tak v nedostatku peněz, ale v jejich lepším zacílení, protože situace některých regionů se ani po více než 30 letech podpory ze strany státu nijak zásadně nezlepšila. Podpora by v budoucnu měla být cílena například až na úroveň obcí s rozšířenou působností. Zároveň je třeba si uvědomit, že pokud neutěšená situace přetrvává desítky let, na její nápravu bude potřeba podobně dlouhá doba. V rovině zbožíných přání je například návrat studentů po dokončení studií. Tito mladí lidé potřebují, aby v jejich domovském regionu fungovaly služby, jako jsou lékaři, školy či nabídka zaměstnání a zejména bydlení. Jako příklad byla zmíněna Česká Třebová, kde byla zafinancována infrastruktura (sportoviště, školy apod.), ale město se i přesto dál vylidňuje; problémem se zdá být především nedostatek pracovních příležitostí a bydlení. Recept pro budoucnost tkví také ve vzájemné spolupráci, komunikaci a partnerském přístupu mezi státem, kraji, městy a obcemi či dalšími aktéry v území.

Svaz se písemně obrátil na předsedu vlády a ministra zdravotnictví s žádostí o **posílení kompetencí obcí v oblasti regulace prodejen s psychomodulačními a návykovými látkami**, zejména kratomu. Podle Svazu současná legislativa nedokáže účinně omezit jejich dostupnost, a to ani v citlivých lokalitách, jako je okolí škol. Obce a města nemají pravomoc regulovat umístění těchto provozoven prostřednictvím obecně závazných vyhlášek. V praxi tak dochází k situacím, kdy se prodejny objevují v bezprostřední blízkosti školských zařízení. Svaz proto navrhuje zavedení obdobného mechanismu, jaký již existuje u hazardních her, kdy mohou obce jejich provoz na svém území omezit.

Svazová agenda v kostce

Komora statutárních měst

4. února 2026

Stěžejním bodem byla novela stavebního zákona, která koncem ledna prošla prvním čtením ve Sněmovně a představuje zásadní změnu ve stavebním řízení. Klíčovým prvkem je zavedení centralizované státní stavební správy pro povolování staveb, přičemž vznikne nový Úřad rozvoje území s plánovanou plnou funkcí od roku 2028. Současně dochází k jasnějšímu rozdělení odpovědnosti – nově ponese plnou odpovědnost za projektovou dokumentaci autorizovaný technik, zatímco stavební úřady již nebudou přezkoumávat odborné technické části, což má snížit chybovost, spory i přetíženi úředníků. Reforma má vést ke zrychlení a zjednodušení povolovacích procesů. K dalším diskutovaným tématům patřila oblast památkové ochrany, kde se uvažuje o omezení příliš rozsáhlých ochranných pásem, která často zbytečně komplikují výstavbu i tam, kde nedochází k reálnému zásahu do chráněných hodnot. Primátoři hovořili i o dopadech evropského nařízení o obnově přírody, které ukládá městům udržet a do budoucna zvyšovat podíl zeleně, což může být problematické zejména u rozvojových ploch, jako jsou brownfieldy. Předsednictvo Svazu pak vyzvali k urychlenému jednání s MF o rozpočtovém určení daní s cílem posílení regionálních center.

Dopravní komise

19. února 2026

Zástupci Iniciativy vodíkové mobility představili aktuální stav vodíkových technologií

a jejich využití v dopravě – vodík nabízí oproti elektromobilům zejména delší dojezd a rychlé plnění (srovnatelné s tankováním klasických paliv), představuje jednu z cest k dekarbonizaci dopravy. I přes vyšší cenu vodíku se technologie postupně vyvíjejí. U tématu městských radarů bylo zdůrazněno, že jejich hlavním cílem je zvýšení bezpečnosti, nikoli tvorba zisku, s jejich odváděním (pokud jsou vůbec generovány) do SFDI komise nesouhlasí. Dále byla diskutována novela zákona o provozu vozidel, která přinese digitalizaci, ale neřeší výpadek příjmů obcí – návrh komise – zvýšení správních poplatků. Řešily se i další legislativní změny, např. správa vraků, mýtné, parkování či centrální registr dopravních omezení. Opakovaně zazněl problém nedostatečného financování přenesené působnosti státu.

Komise životního prostředí

24. února 2026

Věnovala se především aktuálním otázkám odpadového hospodářství, evropské legislativě a novým povinnostem obcí. Významnými tématy byly především: připravované sjednocení označování nádob na tříděný odpad v souladu s evropskými předpisy, problematika vykazování údajů do systému ISPOP, zejména s ohledem na vysokou administrativní náročnost a nejasnosti v metodice a budoucnost systémů rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR). Diskutovány byly dále gastroodpady (třídění a zpracování z domácností a z provozoven), evropské nařízení o obnově přírody a krajiny, které se týká 664 obcí, stav implementace směrnice o čiš-

tění městských odpadních vod a její revize (nová pravidla mohou přinést povinnosti i menším obcím nad 1 000 obyvatel) či akcelerační zóny pro obnovitelné zdroje. Komise podpořila pokračování programu Nová zelená úsporám, avšak v současné době nejsou k dispozici potřebné finanční prostředky. Budoucí podpora by měla směřovat více na investice a projektovou přípravu než na přímé dotace.

Finanční komise

27. února 2026

Věnovala se především otázkám DPH u dotací v návaznosti na připravovanou metodiku GFR související s legislativními změnami účinnými od roku 2028. Diskuse se soustředila zejména na postavení příspěvkových organizací a vymezení výkonu veřejné správy pro účely DPH. Komise zdůraznila potřebu srozumitelného a předvídatelného řešení, které bude jasně ukotveno v metodice, a zároveň potřebu koordinace postupu s Asociací krajů. Na programu byly také otázky odměňování ve veřejné správě a návrh změn zákona o obcích v části odměňování zastupitelů při souběhu funkcí. Otevřena byla otázka zakládání nadací a nadačních fondů ve světle metodického stanoviska Ministerstva financí, které vylučuje jejich zakládání samosprávami jako jedinými či výlučnými zakladateli.

Předsednictvo Svazu

23. dubna 2026

Předsednictvo Svazu vzalo na vědomí stav členské základny – aktuálně má Svaz 2820 členů, s počtem obyvatel přes 8 803 tis., zprávu o hospodaření Svazu za rok 2025 (i přes původně plánovaný schodek se podařilo vytvořit přebytek téměř 2 mil. Kč – doporučeno ke schválení Radě), postup v přípravě programového období 2028+ (důležité je udržet kohezní politiku a objem finančních prostředků z EU, netříštit síly dílčími požadavky zájmových skupin) a novinky v legislativě (hovořilo se především o pozměňovacím návrhu k zákonu o státních zaměstnancích, problematických bodech stavebního zákona a znovuotevření otázky změny RUD). Dále se Předsednictvo zabývalo revizí Jednacího řádu Předsednictva a Rady Svazu, a to zejména v souvislosti s pravidly distančního hlasování. Schváleno bylo místo konání Celostátní finanční konference (2.-3. 12. 2026, Grand Hotel Prague Towers) a místo konání nadcházejícího Sněmu (Clarion Congress Hotel v Ostravě, předpokládaný termín 27.-28. května 2027 nebo 3.-4. června 2027, náhradní místo Hradec králové). Na programu byla rovněž problematika systému eTurista – viz z jednání Komise cestovního ruchu a dopady směrnice EU o transparentním odměňování na veřejnou sféru.

Komise pro kulturu a cestovní ruch

27. dubna 2026

Komise se tentokrát soustředila především na systém eTurista a na připravovanou novelu zákona o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu, která reaguje na evropskou legislativu. Svaz dlouhodobě prosazuje komplexnější řešení – obcím by usnadnilo výběr poplatků z pobytu a zároveň by jim poskytlo využitelná data pro řízení cestovního ruchu. Na jednání zazněly také informace k dosud nepřijaté novele zákona o mediálních službách navazující na Evropský akt o svobodě médií. Ta přinese obcím i jejich organizacím nové požadavky na transparentnost při zadávání reklamy a související informační povinnosti. Komise zároveň nominovala zástupkyni SMO ČR do mezirezortní pracovní skupiny Ministerstva kultury pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví. Zazněla také informace o jednání s OSA, kde se Svaz připravuje na koncepční vyjednávání o sazebníku pro rok 2027.

Společné jednání: Komise pro venkov, zemědělství a lesnictví, Výbor svazků obcí a PS obcí II. typu

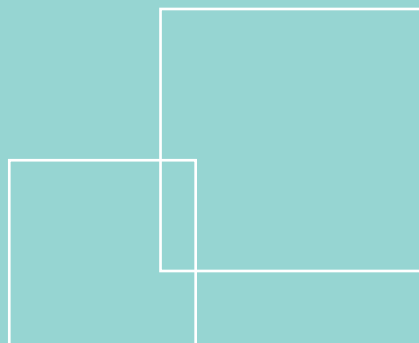
28. dubna 2026

Hostem jednání byl ředitel odboru Řídicí orgán rozvoje venkova MZe Josef Tabery, který informoval o současném stavu příprav budoucího nastavení společné zemědělské politiky po roce 2028. Toto nastavení bude mít zásadní vliv na řadu oblastí a zatím není jasné, jak budou financovány pozemkové úpravy či rozvoj venkova. Evropská komise mj. navrhla, aby 10 % z prostředků na kohezi bylo využito k financování oblasti venkova, ale konkrétní využití této částky je zatím nejasné. Obecně bude mnohem méně prostředků než doposud a ve větší míře budou využívány jiné finanční nástroje než např. dotace. Dále byl projednán návrh Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR na zastropování koeficientu daně z nemovitosti u lesních pozemků na úrovni 1,5. Komise se shodla na tom, že případné úpravy koeficientů by měly být ponechány na rozhodnutí obcí dle jejich aktuální potřeby a konkrétní situace v místě. V tuto chvíli tedy nepanuje shoda na samostatném otevření dílčí úpravy místního koeficientu ve vztahu k lesním pozemkům. K tématu společenství obcí byly diskutovány formální náležitosti vyplývající z novely zákona o obcích (např. fungování kanceláře společenství či postavení zaměstnanců). Společenství má mít nárok na příspěvek na výkon státní správy, nově může být založeno již deseti obcemi při současném splnění podmínky počtu 10 tisíc obyvatel.

Komora měst

5. května 2026

Komora projednala připravené podkladové materiály na Radu Svazu (vycházejí z jednání Předsednictva Svazu) a na vědomí vzala výsledky jednání zástupců Svazu s ministry – viz Střípky. Podrobněji se hovořilo o novele stavebního zákona a o nastavení limitů počtů žáků při slučování škol. Dalším tématem byl poslanecský návrh Miroslava Žbánka týkající se funkčního období tajemníků (sněmovní tisk 76 a 77) – určitá forma omezení funkčního období tajemníků může být zajímavou myšlenkou, je však nutné nastavit jasná pravidla a podmínky postupné obměny. Komora diskutovala také o právní úpravě týkající se kastrace toulavých a zdivočelých koček, o problematice financování plavání a o financování obcí obecně.

Místopředseda Evropské komise jednal se zástupci Svazu o budoucnosti evropských fondů

18. května 2026

Jak budou po roce 2028 financovány české obce, města a regiony? A budou mít samosprávy skutečně možnost ovlivnit evropské priority, které se jich bezprostředně dotýkají? Právě o tom debatovali v Praze zástupci Svazu s výkonným místopředsedou Evropské komise pro soudržnost a reformy Raffaelem Fitto, jehož portfolio zahrnuje budoucnost kohezní politiky, města, regionální rozvoj i reformy veřejné správy. Jednání se zúčastnili Kamila Bláhová, Richard Vereš, Radka Vladyková, Jiří Růžička, Libor Beránek, Miroslav Andrt a další zástupci českých samospráv. Diskuse se zaměřila na několik klíčových témat, především na budoucnost politiky soudržnosti a víceletého finančního rámce po roce 2028. Významným bodem debaty byl také koncept „Right to Stay“, tedy vytváření podmínek pro to, aby lidé nemuseli odcházet ze svých regionů, což trápí nejvíce tzv. uhelné a venkovské regiony kvůli nedostatku bydlení, služeb nebo pracovních příležitostí. Jak upozornil komisař Fitto, Evropa dnes ale čelí celé řadě zásadních výzev, včetně oslabování své konkurenceschopnosti vůči ostatním světovým ekonomikám. I z tohoto důvodu podle něj projde kohezní politika po roce 2028 zásadní proměnou. Česká republika se musí připravit na výrazné snížení objemu prostředků určených na kohezi. Budoucí podoba evropských fondů již nebude primárně zaměřena pouze na vyrovnávání regionálních rozdílů, ale stále více na podporu strategických investic posilujících konkurenceschopnost evropské ekonomiky.

Spojení napříč Evropou

Evropa není pro česká města a obce jen vzdáleným pojmem spojeným s institucemi v Bruselu. Je především prostorem pro sdílení zkušeností, hledání inspirace a navazování partnerství, která pomáhají rozvíjet místní komunity i konkrétní projekty. Právě spolupráce napříč hranicemi dnes přináší nové impulzy do oblastí dopravy, školství, energetiky, kultury i moderní správy obcí.

Letní číslo INS – Inspirativní story proto představuje příběhy lidí i měst, která dokazují, že otevřenost a spolupráce mají skutečný smysl. O své zkušenosti se dělí představitelé Svazu měst a obcí ČR Kamila Bláhová, Richard Vereš, Pavel Branda či Monika Štěpánová, ale také města jako Slavkov u Brna nebo Beroun, která dlouhodobě rozvíjejí přeshraniční i partnerské vztahy a ukazují, že inspirace často vzniká právě tam, kde se propojují různé zkušenosti, tradice a pohledy na společnou evropskou budoucnost.

Do Evropy to nemáme tak daleko, jak se zdá

Zahraniční agenda Svazu měst a obcí ČR není až tak vzdálená starostenské praxi. V Bruselu, Štrasburku nebo na jednáních evropských municipalit se dnes rozhoduje o pravidlech, budoucích evropských financích i legislativě, které zásadně ovlivní fungování českých měst a obcí v příštích letech. A Svaz zde plní roli zastávce potřeb českých samospráv, aktivně, viditelně a s konkrétními výsledky.

Po nuceném přerušení v období pandemie COVID-19 se podařilo vybudovat silné postavení Svazu v klíčových evropských strukturách. Členové Svazu jsou aktivní ve **Výboru regionů**, v **Radě evropských municipalit a regionů (CEMR)**, v **Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy** i v nové evropské síti **RegHub 2.0**, která sbírá zkušenosti z území a přenáší je přímo do evropské legislativy. Nejde o symbolickou účast, ale o možnost ovlivňovat evropskou debatu ve chvíli, kdy se pravidla teprve tvoří.

Velkým úspěchem je zvolení **Richarda Vereše** do vedení Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy. Je to nejen osobní ocenění jeho práce, ale také významné posílení české pozice v instituci, která se věnuje kvalitě demokracie, postavení samospráv, volebním standardům a ochraně principů subsidiarity v celé Evropě. Zároveň Richard Vereš patří k výrazným českým hlasům i ve Výboru regionů, kde otevírá témata inovací, transformace regionů a potřeby hodnotit evropské investice podle skutečného dopadu v území, nikoli pouze podle rychlosti čerpání.

Silné zastoupení má Svaz také v CEMR, největší evropské síti místních a regionálních samospráv. **Radka Vladyková, Kamila Bláhová, Jiří Růžička, Richard Vereš a Pavel Drahozal** zde aktivně vstupují do debat o budoucnosti evropských fondů, financování municipalit, energetické bezpečnosti, klimatické adaptaci nebo resilienci na úrovni samospráv. Mimořádný strategický úspěch představuje vstup Svazu do evropské sítě **RegHub 2.0**. Ze zahraničních municipálních asociací jsou v síti zastoupeny pouze tři organizace v celé Evropě – a jednou z nich je právě Svaz měst a obcí ČR. V prostředí, kde většinu členů tvoří regionální či provinční vlády, jde o mimořádně silnou pozici. Díky tomu může Svaz přinášet do Bruselu konkrétní zkušenosti českých měst k dopadům evropské legislativy. Dvě proběhlé konzultace přispěly k získání cenných dat, například k implementaci Aktu o umělé inteligenci nebo Akčnímu plánu proti rasismu, který je v české realitě sondou do opatření proti vyčleňování a přináší příklady integrace různých sociálních skupin na úrovni samospráv.

Zahraniční agenda Svazu ale není jen o zastupování zájmů navenek. Je také o přenosu dobré praxe domů. Tematické cesty a odborné výjezdy přinášejí konkrétní inspiraci pro české starosty. Příkladem je výjezdní Hodinka regionálního rozvoje, při níž se starostové seznámili s moderní prefabrikovanou dřevostavbou v rakouském Schrems a diskutovali možnosti jejího využití pro obecní stavby.

Podobně důležité jsou i kontakty se zahraničními municipalitami a asociacemi, ať už jde o Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Lotyšsko nebo partnery ze západního Balkánu. Svaz zde otevírá témata, která řeší obce napříč Evropou: financování školství, rozpočtové určení daní, meziobecní spolupráce, inkluze nebo reakce na demografické změny.

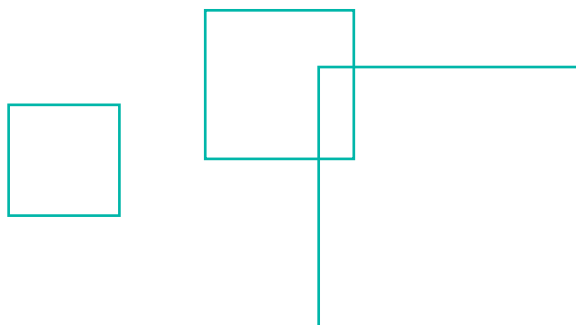
Česká republika už v těchto debatách není pouze příjemcem zkušeností. Stále častěji se stává, že starostové z jiných zemí si přijedou pro zkušenosti a inspiraci. Důkazem jsou například návštěvy delegací z Kolumbie, Moldavska nebo Lotyšska, které přijíždějí studovat český model obecní samosprávy, financování obcí nebo využívání evropských fondů.

Zahraniční agenda Svazu může působit jako finančně nákladná záležitost, která navíc vyžaduje vysokou odbornost i ze strany zapojených starostů a volených zastupitelů. Její dosah také není měřitelný okamžitě, jako je tomu u některých intervencí vůči nevhodně nastaveným dotačním programům nebo návrhům legislativy. Její dlouhodobý dopad je však o to důležitější. Proto jsou všichni, kteří se o zahraniční vztahy či evropskou politiku zajímají, srdečně zváni, aby se zapojili do aktivit například formou role hostů v Komisi pro zahraniční spolupráci Svazu nebo sdílením zkušeností se zahraničními delegacemi. Neváhejte se na nás obrátit, rádi vás zapojíme!

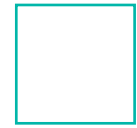
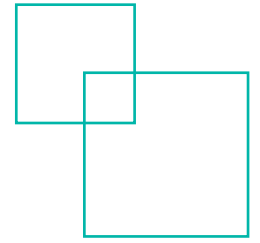
Mgr. Monika Štěpánová

ředitelka sekce regionálního rozvoje, zahraničních vztahů a projektů

Smyslem zahraničních aktivit Svazu je: být tam, kde se rozhoduje, přinášet zpět inspiraci a aktivně hájit prostor pro silné, sebevědomé a funkční české samosprávy v Evropě.

Od Litvínova do Štrasburku: jak města mění Evropu

Evropská témata už dávno nejsou vzdálenou politikou – stále více se promítají do každodenního života našich měst a obcí. Starostka Litvínova **Kamila Bláhová** patří mezi ty, kdo tento most mezi lokální a evropskou úrovní aktivně budují. V rozhovoru se ohlíží za jednáním Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy ve Štrasburku, roli české delegace v evropských institucích i aktuální debatou o budoucím víceletém finančním rámci Evropské unie a jeho dopadech na financování měst a obcí.

Nedávno jste se zúčastnila plenárního zasedání Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy ve Štrasburku. Jaká témata tam rezonovala nejsilněji?

Kongres místních a regionálních samospráv Rady Evropy je institucí, která sleduje stav demokracie na místní úrovni ve více než čtyřiceti evropských státech. Nejde o legislativní orgán, ale o platformu, která hodnotí, jak jednotlivé země naplňují principy místní samosprávy a standardy voleb vycházející z Evropské charty místní samosprávy, posiluje dialog a spolupráci národních vlád s místními a regionálními samosprávami.

Na posledním plenárním zasedání byla hlavním tématem volba nového vedení Kongresu a určení jeho dalšího směřování. Zároveň byly projednávány různé zprávy z oblasti dodržování lidských práv, sociální inkluze či monitorovacích misí, které se zaměřují především na průběh voleb v jednotlivých členských státech – tedy na to, jak jsou volby organizovány, zda probíhají v souladu s demokratickými standardy a jak je zajištěna jejich transparentnost a férovost.

Součástí jednání byla i volba nového vedení Kongresu. Co to znamená pro Českou republiku?

Jedním z klíčových bodů plenárního zasedání byla právě volba nového vedení Kongresu a jeho komor. Česká delegace zde úspěšně vyjednala významné zastoupení, a to v podobě zvolení vedoucího české delegace, starosty Slezské Ostravy Richarda Vereše, do vedení Komory místních samospráv.

Tato role má praktický dopad zejména v tom, že umožňuje České republice více se podílet na určování priorit Kongresu – tedy na tom, jakým tématům se orgány Kongresu budou prioritně věnovat a kam bude směřovat politická diskuse.

Jakou roli v tom hraje Evropský výbor regionů a víceletý finanční rámec Evropské unie?

Evropský výbor regionů je poradní orgán Evropské unie, který zastupuje města a regiony v procesu tvorby evropské legislativy. Jeho role je především v tom, že dává stanoviska k návrhům evropských politik ještě před jejich přijetím a snaží se do nich promítnout pohled území, tedy realitu měst a regionů.

V poslední době je jedním z nejzásadnějších témat jednání víceletý finanční rámec Evropské unie, tedy dlouhodobý rozpočet, který určuje, kam budou směřovat evropské prostředky v následujících letech. Aktuální návrh přináší poměrně významnou změnu v tom, jak je kohezní politika strukturována. Dochází k většímu sloučení jednotlivých fondů do širších národních balíčků, které mají být řízeny více strategicky na úrovni států, ale zároveň s větší odpovědností za výsledky a reformy.

V debatě, která v Evropském výboru regionů probíhá, zaznívá velmi silně obava, aby tímto posunem nedošlo k oslabení samotného principu kohezní politiky, tedy cíleného vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Z pohledu měst a obcí je klíčové, aby nedošlo k přílišné centralizaci rozhodování a aby zůstala zachována dostatečná míra přímé podpory v území.

Zároveň se velmi diskutuje i dopad na financování konkrétních projektů. Pokud se část prostředků více váže na národní úroveň v rámci integrovaných plánů, bude ještě důležitější, jak kvalitně jsou nastaveny vnitrostátní mechanismy rozdělování peněz a jak silný hlas mají města a obce při

jejich přípravě. V českém prostředí to znamená ještě těsnější vazbu na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které bude hrát klíčovou roli při nastavování těchto plánů v praxi.

Pro města a obce to může znamenat na jedné straně větší flexibilitu a možnost plánovat investice v širších celcích, na straně druhé ale také vyšší nároky na koordinaci a přípravu projektů. V praxi to bude test schopnosti území dobře formulovat své priority a prosadit je.

Jak se evropská témata promítají do fungování měst, například Litvínova?

V praxi se evropské politiky do měst a obcí dostávají prostřednictvím konkrétních legislativních opatření a investičních nástrojů, které kombinují evropskou, národní a městskou/obecní úroveň financování.

V případě Litvínova je jedním z klíčových projektů modernizace tramvajové trati mezi Mostem a Litvínovem, která je součástí širší dopravní infrastruktury regionu. Tento typ investice zlepšuje dostupnost, bezpečnost i komfort veřejné dopravy a má dlouhodobý dopad na fungování celého

území. V našem dopravním podniku ale také díky evropským prostředkům můžeme postupně obnovovat vozový park či směřovat investice do větších dopravních projektů.

Další oblastí je životní prostředí, odpadové hospodářství, ale také energetické úspory veřejných budov, například zateplování škol nebo městských objektů, které snižují provozní náklady a zvyšují energetickou efektivitu. My jsme za tyto prostředky vybudovali např. nový sběrný dvůr nebo zateplili administrativní budovu technických služeb. Aktuálně se také připravujeme na rekonstrukci jedné z budov městského úřadu.

Významnou roli hraje Operační program Spravedlivá transformace, který je zaměřen na regiony procházející ekonomickou změnou. V praxi podporuje nové využití území nebo investice do nových ekonomických aktivit, příp. také projekty zaměřené na rekvalifikaci obyvatel. U nás jsme z tohoto programu zrekonstruovali např. veřejné sportovní hřiště.

Co přináší Rada evropských municipalit a regionů (CEMR) do evropské debaty?

Rada evropských municipalit a regionů je další mezinárodní platforma sdružující města a obce napříč Evropou. Na rozdíl od institucí Evropské unie nevytváří legislativu, ale formuje společné postoje samospráv. Činnost v Politickém výboru této organizace je velice důležitá, neboť podporuje tlak členských zemí na orgány Evropské unie, ale také samospráv na jednotlivé vlády členských států.

Jaké jsou podle vás hlavní výzvy pro české samosprávy v evropském kontextu?

Největší výzvou je dnes schopnost propojit evropskou, národní a místní úroveň tak, aby jednotlivé nástroje na sebe skutečně navazovaly. Evropská unie nastavuje strategické cíle a legislativní rámec, stát vytváří implementační rámec a města je realizují v praxi.

V realitě však často narážíme na administrativní složitost a rozdílné časování programů, což může zpomalovat přípravu i realizaci projektů. Také některé legislativní předpisy EU nám v městech a obcích moc nepomáhají... A právě proto je důležité být u vyjednávání konkrétní legislativy, opatře-

ní či nástroje od začátku a snažit se prostřednictvím všech mezinárodních i národních platform zvyšovat tlak, aby výsledek byl pro města a obce přijatelný. O to se s kolegy velmi intenzivně snažíme.

Využití pozitiv partnerských měst v evropském kontextu je pro život ve městech a obcích také stále pořád aktuální, velmi důležité a konkrétní – promítá se do oblasti kultury, dopravy, ale také např. krizového řízení.

Máte z mezinárodních jednání moment, který vás osobně ovlivnil?

Silné momenty přicházejí ve chvíli, kdy se propojí evropská debata, národní rozhodování a konkrétní projekt v území. Když je vidět, že diskuse o pravidlech financování nebo fungování samospráv se nakonec promítne do reálné změny ve městech, dává to celé práci jasný smysl.

V tu chvíli se evropská politika přestává jevit jako vzdálená a stává se něčím, co konkrétně formuje prostředí, ve kterém lidé žijí.

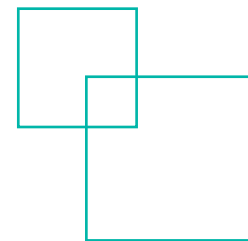
A ten nejsilnější okamžik nastal, když jsem se po letech vrátila na mezinárodní scénu, v trochu jiné roli než dříve. V Bruselu jsem pracovníčně strávila část svého života, takže jsem opravdu vděčná za to, že mohu využít své zkušenosti a dělat věci, které mám ráda. A to nejen v roli starostky města, kde jsem nejbliž lidem, ale také v roli místopředsedkyně Svazu měst a obcí České republiky při zastupování České republiky v mezinárodních institucích.

Přeji všem krásné a klidné léto. Podzim bude jistě hodně náročný.

Děkujeme za rozhovor

Český hlas v Evropě sílí: Richard Vereš v evropských strukturách

Starosta Městského obvodu Slezská Ostrava a předseda Výboru městských částí a obvodů **Richard Vereš** působí v národních delegacích koordinovaných Svazem jak v Kongresu Rady Evropy, tak ve Výboru regionů, a v obou případech zastává významné řídicí role. V rozhovoru přibližuje své zkušenosti z evropské úrovně a možnosti, jak mohou české samosprávy prostřednictvím těchto platform prosazovat své zájmy.

Jaká je vaše osobní zkušenost s působením v národních delegacích koordinovaných Svazem – jak v rámci Kongresu Rady Evropy, tak ve Výboru regionů?

Myslím, že v posledních letech se podařilo delegace skutečně rozvíjet. Přišla řada nových lidí, kteří jsou odborně i jazykově vybavení a mají chuť a energii prosazovat zájmy českých měst a obcí na evropské úrovni. To je určitě důležité. Velké poděkování pak patří zahraniční sekci kanceláře Svazu, která je opravdu velmi profesionální, připravuje spoustu odborných podkladů, aktivně pracuje v pracovních týmech se zahraničními partnery a přispívá k tomu, že je o nás mezi evropskými municipalitami slyšet.

V obou institucích zastáváte veřejné funkce. Využívá podle vás Svaz měst a obcí prostřednictvím svých zástupců tento vliv naplno?

Mám za to, že ano. Velmi tomu jistě pomáhá i personální propojení jednotlivých delegací, kdy působí zástupci Svazu souběžně v delegacích do Rady evropských municipalit a regionů (CEMR), Kongresu Rady Evropy i Evropského výboru regionů. Umožňuje nám

to navazovat daleko intenzivnější kontakty s partnery napříč Evropou. Naše témata tak můžeme prosazovat opravdu cíleně a především efektivně na různých platformách, čímž šetříme nejen čas, ale i finanční prostředky Svazu. Jsme tak více slyšet i vidět.

Jak důležité je zapojení Svazu do mezinárodní spolupráce?

Je potřeba si uvědomit, že řada věcí, kterými se ve starostovných denně trápíme, vychází právě z evropské legislativy. Jedním příkladem za všechny může být zadávání veřejných zakázek, kdy český zákon vychází z evropské směrnice. Právě na revizi této směrnice jsme se v tomto roce zaměřili v Evropském výboru regionů a společně s německými kolegy jsme předložili dvanáct pozměňovacích návrhů, jejichž cílem bylo zjednodušit zadávání veřejných zakázek, snížit administrativní zátěž a umožnit větší flexibilitu pro zadavatele, například při využívání inovativního zadávání. Je velmi pozitivní, že většinu těchto návrhů

se podařilo prosadit do výsledné podoby stanoviska a pravděpodobně se tedy promítnou do nové podoby směrnice. Zrovna u tohoto tématu – veřejných zakázek – vidíme velmi silné zapojení různých lobbistických skupin či podpory národních zájmů, o to důležitější je tedy, abychom spojili síly napříč Evropou a všemi organizacemi, jako je Výbor regionů nebo Evropský parlament, aby nebyl náš zájem zastíněn různými lobbisty nebo aby neztvrdla komplikovaná administrativa.

Často probíhají diskuse, zda je zapojení Svazu do mezinárodní spolupráce potřebné a zda se nejedná o příliš nákladné aktivity bez výsledku. Troufám si ale říci, že naše aktivita na evropské úrovni je na začátku přípravy legislativy důležitější než připomínkování následných českých právních předpisů. O to více, že Svaz je jedinou organizací zastupující české samosprávy, které má také zahraniční sekci a věnuje se mezinárodní spolupráci dlouhodobě a do hloubky.

Jakým tématům se v rámci svého působení na evropské úrovni věnujete?

Osobně se snažím věnovat tématům, která jsou pro mnoho lidí možná příliš technicistní, ale mají skutečný dopad. Dlouhodobě a intenzivně se věnujeme přípravě budoucího programovacího období po roce 2028 a tématům s ním spojeným. Letos na jaře to byl třeba rámec pro hodnocení výkonnosti, podle kterého chce EU hodnotit úspěšnost a výkonnost budoucího evropského rozpočtu. Pozice Svazu je přitom taková, že bychom neměli hodnotit úspěch jen podle rychlosti čerpání fondů, ale především podle reálného dopadu na území a kvalitu života občanů.

Vzhledem k mému věku mě zajímají také témata dotýkající se mladých lidí. Zapojil jsem se třeba do debaty s eurokomisařem Micallefem, ve které jsem podpořil rozšíření programu Erasmus+, umožňujícího mladým lidem pobyt a studium v zahraničí. Jedná

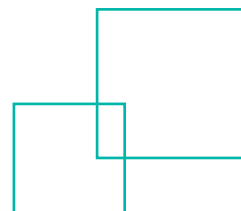
se mimochodem o možná nejuspěšnější program EU, za dobu jeho existence přímo benefitovalo přes 18 milionů Evropanů a je to nejlépe hodnocený program EU.

Jaké jsou aktuální evropské výzvy, na které by se měly připravit české obce a města?

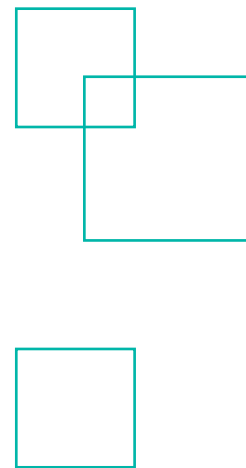
Česká republika se stane někdy kolem roku 2030 čistým plátcem, tedy bude do evropského rozpočtu přispívat více, než kolik z něj bude čerpat. To bohužel znamená do dalších let i omezování objemu i možností čerpání evropských dotací pro české municipality. Musíme se tedy připravit na větší využívání finančních nástrojů, ale i na to, že o evropské fondy budeme soutěžit ve velké a narůstající konkurenci těch zavedených a vysoce profesionálních zemí.

Důležité proto budou dobré vztahy s potenciálními partnery při sestavování konsorcií, dobrá jazyková a odborná vybavenost a také historie čerpání. Tedy kdo s přímo řízenými programy zatím nezačal, má opravdu nejvyšší čas. Je jasné, že zde mají výhodu velká města s aparátem úředníků, ale tohle rozhodně čeká i ty menší. Šanci zde vidím i pro společenství obcí, která by se mohla připravovat na projekty v mezinárodním kontextu. A na závěr bych ještě podpořil myšlenku partnerských měst. Kdo má živou spolupráci se zahraničními partnery, má kde začít i v případě evropských projektů, a to nemluvím o inspiraci a dalších přínosech.

Děkujeme za rozhovor

Evropské investice, které mění česká města. EIB pomáhá obcím s rozvojem i energetickými úsporami

Evropská investiční banka financuje projekty, které mají konkrétní dopad na život obyvatel měst a obcí – od modernizace škol a veřejných budov přes dopravu až po energetické úspory nebo vodohospodářskou infrastrukturu. Se zástupkyní Evropské investiční banky v Česku **Gabrielou Mates** jsme si povídali o tom, jak mohou samosprávy evropskou podporu získat a proč se vyplatí obracet na odborníky už ve fázi přípravy projektů.

Jaký konkrétní dopad má činnost Evropské investiční banky na města a obce v České republice?

Evropská investiční banka je dlouhodobým partnerem českých měst a obcí při realizaci investic, které zlepšují kvalitu života jejich obyvatel. Podporujeme projekty v oblasti udržitelné dopravy, energetických úspor, dostupného bydlení, škol, zdravotnických a sociálních zařízení, stejně jako vodohospodářskou infrastrukturu nebo revitalizaci veřejných prostranství.

Města a obce hrají klíčovou roli při naplňování evropských politik: v celé EU realizují přibližně 54 % veřejných investic a v oblasti opatření na ochranu klimatu se na investicích podílejí dokonce zhruba 60 %. Právě proto EIB cílí svou podporu na projekty, které pomáhají snižovat emise, zvyšovat energetickou účinnost a posilovat dlouhodobou odolnost regionů. V České republice se podílíme například na projektech energetických renovací veřejných

budov, modernizaci vodohospodářských systémů nebo rozvoji kulturní a sociální infrastruktury ve městech a regionech, a to formou přímého financování i prostřednictvím spolupráce s národními partnery.

Konkrétním příkladem je Brno, kde se EIB v roce 2025 vrátila s podporou investičního programu v objemu CZK 3 miliardy (€120 milionů), zaměřeného na modernizaci městské infrastruktury.

Financování pokrývá oblasti městské mobility, kultury, vzdělávání, vodního hospodářství a protipovodňové ochrany a je strategicky sladěno s Rozvojovou strategií města Brna a jeho klimatickými cíli, s cílem podpořit udržitelný růst a lepší kvalitu života obyvatel.

Součástí této spolupráce je také podpora udržitelné městské mobility v Brně, kde EIB pomohla městu připravit komplexní strategii cyklistické infrastruktury. Ta je doplněna stejným úvěrem ve výši CZK 3 miliardy (€120 milionů) a navazuje na Plán udržitelné městské mobility Brna.

Výsledkem je dlouhodobý zásobník bezpečných a technicky připravených projektů, který umožňuje systematické plánování a financování městské dopravy.

Dalším příkladem je Ústí nad Labem, kde EIB podepsala investiční úvěr ve výši €42,8 milionu na financování ekologických a sociálních zlepšení ve městě, včetně energetické účinnosti a modernizace infrastruktury.

Tento úvěr je doplněn grantem Evropské unie až do výše 25 % v rámci podpory regionů spravedlivé transformace a město zároveň získává technickou pomoc prostřednictvím Poradenského centra InvestEU a grantového nástroje ELENA pro plánování energetických úspor.

S jakými typy investic se mohou obce na EIB obracet a jak by měly postupovat, pokud o spolupráci uvažují?

EIB financuje projekty, které jsou ekonomicky smysluplné a zároveň přinášejí jasný veřejný přínos.

Typicky jde o investice do energeticky úsporných škol a úřadů, obnovitelných zdrojů energie, městské mobility, sociální infrastruktury nebo adaptačních opatření na změnu klimatu, například v oblasti vody a zelené infrastruktury.

Menší obce často nemají projekty v řádech desítek milionů eur, přesto mohou podporu EIB využívat.

Velká část financování probíhá prostřednictvím zprostředkovaných úvěrů ve spolupráci s Národní rozvojovou bankou. Základním krokem je mít jasnou představu o projektu a jeho přínosu pro obec a nebát se včas obrátit na EIB nebo NRB.

EIB nabízí také poradenské služby. Jaké konkrétní formy poradenství poskytnete a kdy se vyplatí je využít?

Poradenství je nedílnou součástí činnosti EIB. Prostřednictvím Poradenského centra InvestEU pomáháme veřejným institucím projekty připravit tak, aby byly technicky kvalitní, finančně udržitelné a v souladu s evropskými prioritami.

Podporu poskytujeme již v rané fázi projektů – například při přípravě investičních plánů, energetických renovačních programů nebo složitějších integrovaných projektů.

V České republice mají města a obce zkušenost například s využitím iniciativy ELENA, která pomáhá připravit projekty energetických úspor ve veřejných budovách, nebo s kombinací úvěrů EIB s grantovou podporou EU, například v rámci nástroje Public Sector Loan Facility v uhelných a strukturálně postižených regionech.

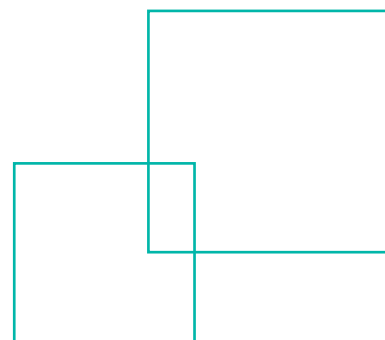
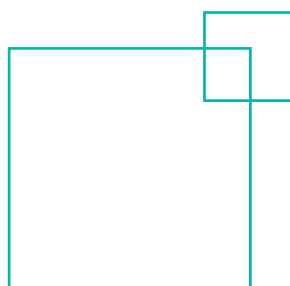
Cílem poradenské podpory není jen konkrétní projekt, ale i dlouhodobé posilování kapacit samospráv.

Jaké by bylo vaše hlavní doporučení pro starosty menších obcí?

Menším obcím bych doporučila nebát se větších investic a obrátit se s projekty včas na odborníky. I relativně malé investice, například do energetických úspor, vody nebo veřejných služeb, mohou mít významný dopad, pokud jsou dobře připravené.

EIB se snaží být partnerem, který pomáhá obcím najít vhodnou kombinaci financování a poradenství. Naším cílem je podpořit projekty, které jsou dlouhodobě udržitelné, finančně odpovědné a především přinášejí konkrétní užitek místním komunitám.

Děkujeme za rozhovor

Silné zastoupení českých obcí v Evropě

Se členem zastupitelstva obce Rádlo a předsedou Komise pro zahraniční vztahy Svazu Pavlem Brandou jsme si povídali o potřebě silného zastoupení českých samospráv v evropských institucích a o zkušenostech z přeshraniční spolupráce.

Jak vnímáte potřebu českých obcí a měst mít silné zastoupení v evropských institucích, a jaký má takové zastoupení konkrétní dopad na běžný život občanů?

Zastoupení našich municipalit v evropských institucích vnímám jako zásadní. Uvádí se, že až 75 % všech rozhodnutí přijatých evropskými institucemi má dopad na místní a regionální úroveň, a to buď přímo skrze evropská nařízení či nepřímo přes evropské směrnice, které jsou následně transponovány do české legislativy. Mezi klíčové oblasti evropského práva s nejvyšším dopadem na samosprávy a potažmo pak i jejich obyvatele patří např. oblast životního prostředí (normy upravující nakládání s odpady, kvalitu vody, ovzduší či ochrany přírody), zadávání veřejných zakázek, nebo pravidla veřejné podpory. A v neposlední řadě je to oblast regionální politiky: zdroje pro místní investice jsou masivně čerpány

skrze evropské fondy, které se řídí přísnou evropskou legislativou. Proto je zapotřebí se snažit nastavení této evropské legislativy ovlivnit už od samého jejího vzniku, i když se v reálném životě projeví i třeba až za několik let.

Jakou roli v tomto procesu hraje Svaz měst a obcí ČR a v jakých evropských institucích je zastoupen?

Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR) slouží jako hlavní zastupce zájmů českých samospráv na evropské úrovni. Prosazuje, aby evropská legislativa a dotační programy odpovídaly praktickým potřebám obcí. Svá stanoviska aktivně uplatňuje především prostřednictvím Evropského výboru regionů, který je povinně konzultován ve více než 70 % všech legislativních návrhů EU.

Svaz je ale také aktivně zastoupen v Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy – instituce mimo struktury EU, která ale hraje důležitou roli v ochraně lidských práv, demokracie a právního státu. Pro běžné občany má zásadní dopad v tom, že jim zaručuje základní svobody a poskytuje možnost obrátit se na mezinárodní soud, pokud jejich práva poruší vlastní stát. Rada Evropy např. monitoruje stav svobody médií.

SMO je rovněž členem CEMR (Rada evropských obcí a regionů), který je největší evropskou organizací sdružující asociace místních a regionálních samospráv a je organizací podporující mezinárodní spolupráci i koordinaci v prosazování společných zájmů.

Co se podle Vás za dobu, kdy Svaz výrazněji vystupuje na evropských plénech, změnilo – například v přístupu institucí EU, v postavení českých samospráv nebo v možnostech čerpání programů jako Interreg?

Evropské instituce dnes mnohem více vnímají města a obce jako partnery při realizaci evropských politik, nikoli jen jako „vykonavatele“ rozhodnutí států. Je dobře, že SMO má ambici být na evropské půdě více slyšet. Je vhodné si vybrat témata, která jsou pro česká města a obce důležitá, a ta se snažit v „Bruselu“ systematicky prosazovat.

Změnilo se také postavení českých samospráv samotných. Dříve byla evropská agenda často doménou velkých měst nebo specializovaných kanceláří. Dnes už i menší obce běžně pracují s evropskými projekty, zapojují se do mezinárodních sítí a hledají partnery v zahraničí.

Nejdůležitější je pro naše města a obce rozvoj přeshraniční spolupráce se sousedy na druhé straně hranice. Ta je ze strany EU podporována programem Interreg.

Abych uvedl konkrétní příklad, v posledních měsících jsme se snažili ovlivnit budoucí podobu Interregu a to především skrze stanovisko Výboru regionů k návrhu nařízení. Jako předseda Evropské přeshraniční platformy jsem koordinoval přípravu pozměňovacích návrhů ke stanovisku EVR. Konzultovali jsme evropské příhraniční regiony a jejich asociace a připravili konkrétní pozměňovací návrhy. Ty jsme pak společně se členy meziregionální skupiny pro přeshraniční spolupráci, které rovněž předsedám, společně předložili. Na plenárním zasedání dne 6.5.2026 v Bruselu byly všechny přijaty. Následně bylo stanovisko jednomyslně schváleno. Ve stanovisku EVR tak jsou zakotveny fondy malých projektů vč. možnosti spravovat je na základě partnerského přístupu dvěma subjekty z opačné strany hranic, povinného využití zjednodušených forem vykazování výdajů, využití integrovaných nástrojů v přeshraničním kontextu atd. Nyní se

budeme snažit prosadit tato ustanovení do pozice Evropského parlamentu (již byla navázána spolupráce se zpravodaji v EP). Snažíme se o to, aby si Interreg zachoval silné postavení a i nadále podporoval přeshraniční spolupráci obcí ale i vzdělávacích či neziskových institucí.

Jaké jsou hlavní výzvy a příležitosti pro české samosprávy, pokud chtějí efektivně využít evropské programy a mechanismy pro přeshraniční spolupráci?

Programy přeshraniční spolupráce Interreg dnes nabízejí pouze financování infrastruktury, ale stále více podporují společná řešení v oblasti dopravy, zdravotnictví, krizového řízení, energetiky, školství nebo inovací. Přeshraniční spolupráce tak umožňuje obcím budovat dlouhodobá partnerství a společně reagovat na výzvy jakými jsou například přeshraniční pracovní trh, životní prostředí nebo dopravní obslužnost.

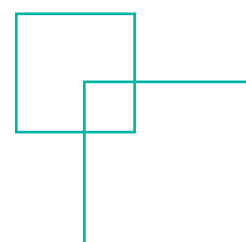
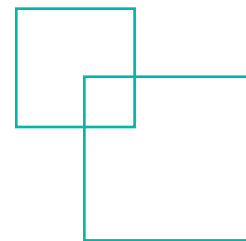
Pro české příhraniční municipality sdružené v euroregionech je důležité, že mohou využívat nejen klasické dotační nástroje (velké projekty), ale i tzv. fondy malých projektů se zjednodušenými formami financování. To usnadňuje zapojení menších obcí, neziskového sektoru i přímo obyvatel příhraničí a přispívá k posilování vzájemné důvěry.

Na druhé straně mezi hlavní výzvy stále patří poměrně velká administrativní náročnost evropských programů. Menší obce často narážejí na nedostatek personálních kapacit, zkušeností s projektovým řízením nebo složitá pravidla veřejných zakázek a vykazování výdajů.

Děkujeme za rozhovor

Obce jsou ve skvělé finanční kondici, brzdí je však dotační mentalita a nečinnost. Je čas začít stavět za své či za dobře vypůjčené a nechat peníze konečně pracovat pro lidi.

Se zástupcem Ministerstva financí **Miroslavem Matejem** jsme si povídali o finanční kondici obcí, pohledu na jejich rozpočty a správném přístupu k investicím.

Jak se obecně hodnotí finanční situace českých obcí a měst?

Finanční kondice českých samospráv je dlouhodobě ve vynikajícím stavu, což potvrzují dlouhé časové řady všech klíčových indikátorů. Sledujeme stabilně nízké zadlužení a rekordně rostoucí zůstatky na bankovních účtech. Velmi pozitivním signálem je soustavný růst provozního salda – tedy rozdílu mezi běžnými příjmy a výdaji.

Právě tyto prostředky představují vlastní zdroje, které mají obce k dispozici na rozvoj a investice. Příjmy ze sdílených daní navíc rostou tempem, které spolehlivě překonává jak inflaci, tak i přirozený růst provozních nákladů. Obce tedy mají historicky nejsilnější pozici pro vlastní rozvoj.

Jsou dluhy vždy negativní vizitkou samosprávy, nebo mohou být smysluplnou součástí financování investic?

Považovat jakýkoliv dluh za projev špatného hospodaření je bohužel často se vyskytující ekonomický omyl. Klíčová je totiž struktura a účel. Pokud by si obec půjčovala na běžný provoz – tedy na spotřebu – je to špatně. To se však u českých samospráv neděje. Pokud se ale obec zadluží kvůli investici, jde o racionální krok. Je prokazatelné, že odkládání nezbytných investic je v čase dražší než úrokové náklady na úvěr. Stavební inflace a růst cen materiálů dlouhodobě převyšují cenu peněz. Odvážné investování podpořené úvěrem tak ve výsledku veřejné peníze šetří a přináší užitek občanům mnohem dříve.

Jakým způsobem Ministerstvo financí radí obcím při plánování investic a hospodaření s rozpočtem?

Ministerstvo financí vystupuje především jako metodický partner. Naším cílem není samosprávu omezovat, ale poskytovat jí kvalitní servis a vzdělávání. Nabízíme rozsáhlou metodickou podporu na webu a pravidelně pořádáme školení přímo v regionech, kde se starosty řešíme praktické dopady legislativy a finančního řízení. Nicméně je třeba zdůraznit, že konečná odpovědnost za sestavení rozpočtu, jeho strukturu a volbu zdrojů financování leží plně v rukou samosprávy. MF dává nástroje a návod, ale rozhodnutí a odpovědnost zůstávají na volených zástupcích.

V posledních letech často zaznívá rozpor mezi vládou a obcemi: jedni říkají, že obce mají dost peněz na účtech, druzí upozorňují, že část prostředků musí být rezervována na investice. Jak situaci vidíte vy a co by obce měly mít na paměti?

Argument, že vysoké zůstatky jsou jen „rezervy na budoucí investice“, platí jen částečně a ve velmi ome-

zeném kontextu. Každý hospodář musí mít přiměřenou rezervu, ale u mnoha samospráv, zejména u velkých měst, už jde o absurdně obří prostředky, které ekonomicky nedávají smysl. Extrémním příkladem je Praha, která má na účtech přes 180 miliard korun.

Argumentace budoucími projekty za stovky miliard často přehlíží časový faktor. Pokud město mluví o projektech za 500 miliard, jde o horizont 10 až 15 let. Aby Praha začala své zůstatky reálně snižovat, musela by mít nachystané projekty v zásobníku za minimálně 1 bilion korun a ročně proinvestovat 50 až 70 miliard.

Realita loňského roku byla ale jen 26 miliard a nikdy v historii neproinvestovala víc než 30 miliard. Pro ilustraci: Praha by dnes byla schopna ze svých úspor zaplatit celou dostavbu jaderné elektrárny Dukovany a ještě by jí 100 miliard zbylo. Samosprávy si musí uvědomit, že investiční cyklus je plný zpoždění – v projektové fázi, v tendrech i realizaci. Proto musí mít v zásobníku mnohem více projektů, než reálně stihají stavět, jinak peníze jen zbytečně leží na účtech.

Z pohledu Ministerstva financí a makroekonomické stability státu je tento stav problematický. Peníze, které leží ladem na účtech samospráv, chybí v reálné ekonomice – v infrastruktuře, ve stavebnictví i v zakázkách pro lokální firmy. Navíc tyto miliardy „vynucených úspor“ obcí opticky zvyšují celkový dluh veřejných financí, protože stát si na své investice musí půjčovat, zatímco na jiném konci veřejného sektoru se hromadí nevyužitý kapitál. Je to neefektivní pro celou republiku.

Co byste doporučil starostům menších i větších obcí, aby finančně obstáli a zároveň mohli realizovat potřebné projekty pro své občany?

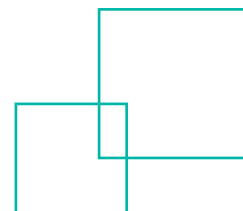
Moje hlavní rada zní: „Nebud'te rukojmími dotací, plánujte odvážně a investujte“. Musíme si upřímně přiznat, že současná dotační

politika státu je neefektivní. Máme přes 300 národních dotačních titulů, z nichž mnohé nabízejí tak malé částky, že jejich administrativa stojí víc než samotná dotace. To je špatně. Stát by se měl soustředit na strategickou podporu zásadních projektů, jako jsou vodovody či kanalizace, a neřešit z Prahy, kde se opraví která náves nebo kolik se vysadí javorů.

Často vidíme, že i obce s obrovskými přebytky odkládají klíčové projekty jen proto, že čekají na vypsání státního dotačního titulu. To je neefektivní strategie. Dotace by měly být bonusem, nikoliv podmínkou pro stavbu chodníku nebo opravu školy a měly by být směřovány pouze tam, kde finance obce (včetně úvěru) nestačí. Bohužel zde narážíme i na to, že spousta rezortů poskytuje dotace, aniž by tento faktor jakkoliv zohlednila.

Obce musí plánovat odvážně, tvořit robustní investiční zásobníky a počítat s tím, že investiční cyklus je plný zpoždění. Nesmí se obávat využít cizí zdroje, pokud dávají ekonomický smysl. Klíčem k úspěchu není hromadění peněz na běžných účtech, kde je znehodnocuje inflace, ale jejich proměna v hodnoty, které budou sloužit občanům další desítky let. To je nejlepší cesta, jak podpořit prosperitu obce i celého státu. Samosprávy jsou dnes dostatečně silné na to, aby byly sebevědomými investory, nikoliv jen čekateli ve frontě na drobné dotační tituly.

Děkujeme za rozhovor

PRAKTICKÉ WEBINÁŘE PRO MĚSTA A OBCE

Svaz měst a obcí ČR na jaře zorganizoval řadu webinářů Hodinka regionálního rozvoje zaměřených na témata, která dnes města a obce řeší v každodenní praxi. Společným cílem bylo nabídnout samosprávám srozumitelný přehled, praktická doporučení a konkrétní zkušenosti z oblastí, které mají dopad na obecní rozpočty, kvalitu veřejného prostoru i dlouhodobý rozvoj obcí. Jejich krátké shrnutí přinášíme níže. Celé znění článků naleznete na webu Svazu v sekci Hodinka regionálního rozvoje nebo můžete využít přiložený QR kód.

ÚSPORY ENERGIÍ U OBECNÍCH BUDOV

Budovy v majetku měst a obcí patří mezi významné spotřebitele energie. Webinář ukázal, že úspory není vhodné řešit nahodile, ale jako promyšlený celek. Základem je znalost skutečné spotřeby, dobrá příprava projektu a výběr vhodného způsobu financování. Jednou z možností mohou být projekty EPC, tedy energetické služby se zárukou úspor. Pro menší obce může být vhodnější jednodušší varianta EPC Lite.

Celý článek naleznete zde:

VĚTRNÁ ENERGIE A AKCELERAČNÍ OBLASTI

Rozvoj větrné energetiky se stále častěji dotýká také samospráv. Nové projekty mohou přinést příjmy do obecních rozpočtů nebo levnější elektřinu, zároveň ale vyvolávají otázky týkající se krajiny, hluku, ochrany přírody i komunikace s veřejností. Webinář se proto zaměřil na to, jak mohou obce k větrným projektům přistupovat informovaně, jak jednat s investory a proč je důležité mít k dispozici ověřené informace.

Celý článek naleznete zde:

ZELENÉ STŘECHY JAKO ADAPTAČNÍ OPATŘENÍ

Zelené střechy mohou být jedním z praktických nástrojů, jak reagovat na přehřívání měst, přívalové deště i nedostatek vody. Pomáhají zadržovat srážky, zlepšovat mikroklima a mohou přispět také k příjemnějšímu prostředí v obci. Webinář přiblížil, kde mohou dávat zelené střechy smysl, na co myslet při jejich přípravě a proč nejde jen o estetický prvek, ale o součást širší adaptace na změnu klimatu.

Celý článek naleznete zde:

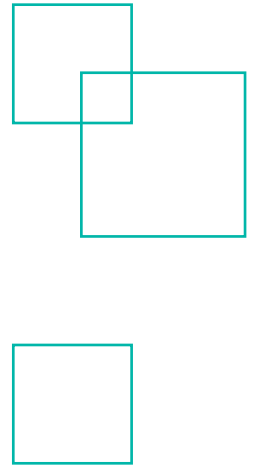
TÉMATA, KTERÝM JSME SE TAKÉ VĚNOVALI

Webináře se věnovaly také měnící se roli měst a obcí v energetice, připojování k distribučním sítím, strategiím nákupu energií nebo dopadům zadlužení obyvatel na samosprávy, včetně preventivních nástrojů. Články a informace k dalším plánovaným Hodinkám naleznete na webu Svazu měst a obcí ČR.

Partnerská města Berouna: mosty přes hranice, které spojují lidi i konkrétní projekty

Zahraniční spolupráce v rámci Evropské unie nemusí probíhat jen na úrovni jednání v komisích, výborech a pracovních skupinách. Stejně důležitou a často mnohem viditelnější roli hrají také partnerství mezi městy, která vytvářejí prostor pro konkrétní setkávání lidí, výměnu zkušeností i vzájemnou inspiraci. Právě zde vznikají příležitosti pro občany, kteří si chtějí rozšířit obzory, poznat jiné způsoby fungování samospráv, naučit se nové věci a sdílet vlastní zkušenosti v přirozeném a neformálním prostředí. Příkladem takové spolupráce je Beroun, který dlouhodobě rozvíjí partnerské vztahy s německým Goslarem a polským Brzegem a ukazuje, že evropská spolupráce může mít velmi konkrétní a praktickou podobu s reálným dopadem na život lidí. Na zkušenosti z těchto partnerství, jejich přínosy i konkrétní projekty jsme se zeptali starostky Berouna **Soni Chalupové** i zástupců partnerského Goslaru.

Německé město Goslar

Jak vnímáte partnerskou spolupráci a co městu přináší?

Pro mě osobně to už dávno nejsou jen formální smlouvy, razítka a zdvořilostní návštěvy delegací. Je to o konkrétních lidech a o inspiraci. Když se podívám třeba na náš vztah s německým Goslarem, bavíme se o více než třiceti letech spolupráce.

Za tu dlouhou dobu vznikla opravdu hluboká přátelství. Radnice může partnerství zaštitit a dát mu mantinely, ale ten skutečný život mu vdechují naše školy, spolky a samotní Berouňáci.

Ztratilo to punc oficiality a pro spoustu našich lidí je dnes naprosto přirozené, že mají u našich

partnerů dveře otevřené a jezdí tam tak trochu jako domů. A to je na tom to nejcenější.

Jak se tato spolupráce promítá do každodenního života obyvatel?

Vezměte si třeba naše středoškoláky. Díky výměnným pobytům a mezinárodním workshopům ztrácejí ostych mluvit cizím jazykem. Poznávají, jak se žije a učí jinde v Evropě, a navazují kontakty, které jim často vydrží i do dospělosti. A to je to nejlepší, co jim do jejich budoucnosti můžeme dát.

A jaký to má přínos pro kulturu v Berouně?

Přínos pro kulturu je obrovský. Nedomážu si už představit Hrnčířské trhy nebo Dny evropského dědictví bez stánků našich partnerů, kde prezentují své regionální produkty.

A mám velkou radost, že to má i charitativní přesah. Za dobu naší spolupráce se z výtěžku těchto akcí rozdělilo potřebným už zhruba 150 tisíc korun. Krásně nám funguje i hudební propojení festivalů Talichův Beroun a Internationales Musikfest Goslar-Harz. Beroun zkrátka díky partnerství kulturně dýchá s Evropou, ať už jde o mladé výtvarníky v projektu European Street Gallery, společné výstavy umělců nebo o mezinárodní básnický festival Stranou.

Jakou roli hraje sport a volnočasové aktivity?

Sport je fantastický v tom, že u něj nepotřebujete slovník. Mám vždycky ohromnou radost, když vidím naše mládežnické týmy odjíždět na turnaj do Goslaru, tedy konkrétně na oblíbený turnaj pod hlavičkou SV Rammelsberg. Nebo když u nás naopak vítáme mladé hasiče z Goslaru na závodech dračích lodí. Tady nejde jen o to, kdo přiveze medaili. Děti ztratí jazykové bariéry a úplně přirozeně zjistí, že jsme si v mnoha ohledech velmi podobní.

Jaké další konkrétní projekty z této spolupráce vzešly?

Snažíme se, aby partnerství mělo i trvalou a symbolickou hodnotu. Aby to byly věci, které tu po nás zůstanou. Například u příležitosti 35. výročí partnerství věnoval Beroun Goslaru pětatřicet stromů pro jejich skvělý projekt zalesnění městského lesa „MachMitWald!“. U nás v Berouně naopak společně sázíme stromy v Parku přátelství, kde si můžete odpočinout i na designových lavičkách od našich partnerských měst.

A pak jsou tu momenty, které vás opravdu chytanou za srdce. Letos na podzim budeme na Husově náměstí ukládat dva kameny zmizelých, takzvané Stolpersteiny, které nám věnovali právě přátelé z Goslaru. Budou připomínkou berounských obětí holocaustu.

A formální rovina spolupráce?

Samozřejmě na tu pracovní a reprezentativní rovinu nesmíme zapomínat. S vedením měst sdílíme zkušenosti z fungování radnic a s hrdostí jim ukazujeme krásy našeho regionu, třeba expozici Geoparku Barrandien nebo nižborskou sklárnu Rückl.

Jak moc je náročné takovou spolupráci udržet v chodu?

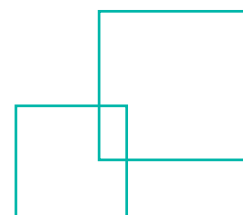
Vše, co má nějakou hodnotu, stojí spoustu energie a času. Musíte ladit termíny, řešit financování, překonávat jazykové rozdíly. Aby to fungovalo, nemůže to ležet jen na bedrech několika úředníků. Potřebujete nadšence jako aktivní ředitele škol, trenéry, lidi z kultury. A ze všeho nejvíc to chce výdrž a kontinuitu. Jedna povedená návštěva a pár společných fotek

je sice hezká věc, ale skutečná důvěra se buduje roky. Jsem hrdá na to, že v Berouně se nám daří udržet tu dlouhodobost a spolupráce se tu už přirozeně předává napříč generacemi.

Jaké doporučení byste dala dalším městům, která o partnerství teprve uvažují?

Určitě bych jim poradila, ať nečekají, že partnerství zařídí jeden podepsaný papír s hezkým razítkem. Stavte to na lidech a osobních kontaktech. Osvědčilo se nám začínat u menších, smysluplných projektů. Nemusíte hned pořádát obří mezinárodní akce. A buďte v kontaktu pravidelně, nejen když se zrovna střihají pásky, ale prostě se potkávejte neformálně. Když se do toho pustíte s tím, že to není jen symbolické gesto pro hezké PR, ale že chcete budovat skutečné vazby, dřív nebo později se to vašemu městu obrovsky vrátí.

Děkujeme za rozhovor

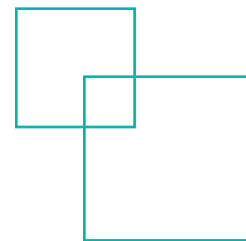

Nejcennější jsou vztahy

Na zkušenost Berouna navazujeme dalším pohledem do praxe města, které má s partnerskou spoluprací rovněž dlouhodobé a velmi konkrétní zkušenosti. Slavkov u Brna ukazuje, že mezinárodní partnerství nejsou jen o symbolických deklaracích či jednorázových setkáních, ale mohou být pevně zakotvenou součástí rozvoje města, kulturní výměny i práce s historickým dědictvím.

O tom, jak fungují partnerské vztahy Slavkova s městy v zahraničí, jaké přinášejí výsledky v oblasti kultury, cestovního ruchu i vzdělávání a jak se promítají do konkrétních projektů v zámeckém areálu i mimo něj, jsme hovořili s radní města Slavkov u Brna **Veronikou Slámovou**.

Město Slavkov u Brna má několik partnerských měst. Můžete je krátce představit a přiblížit, jaký význam mají tato partnerství pro město a jeho obyvatele?

Slavkov u Brna dlouhodobě rozvíjí partnerství s několika zahraničními městy, která spojuje zájem o historii, kulturu, vzdělávání i komunitní život. Velmi intenzivní spolupráce nás pojí například se slovenským Holíčem, rakouským Hornem nebo francouzským Darnéy. Každé z těchto partnerství má trochu jiný charakter – někde převládá kulturní výměna, jinde společné projekty v oblasti cestovního ruchu, školství nebo péče o památky.

Pro naše obyvatele jsou tato partnerství důležitá především tím, že přinášejí možnost osobních setkání, výměny zkušeností a poznávání života za hranicemi. Velkou roli hrají také pro školy, spolky a sportovní kluby nebo kulturní organizace. Díky partnerstvím nevnímáme Evropu jen jako administrativní prostor, ale hlavně jako místo konkrétních lidských vztahů.

S kterým z partnerských měst spolupracujete nejdéle?

Jedním z nejdéle trvajících a zároveň nejživějších partnerství je

Slavkovští hasiči v Darney

spolupráce s francouzským městem Darney. Její příprava začala už v roce 1982 a v srpnu 1987 byla oficiálně stvrzena podpisem partnerské smlouvy zástupci obou měst.

Zejména v prvních letech byla spolupráce mimořádně živá a opírala se především o osobní kontakty mezi obyvateli. Do společných aktivit se zapojovali hasiči, fotbalisté, muzikanti, žáci a studenti slavkovských škol, členové pěveckých sborů i další spolky a nadšenci. Velmi intenzivní byla například setkání dobrovolných hasičů, kteří si navzdory jazykové bariéře vytvořili pevná přátelství a vztahy přetrvávající dodnes.

Význam tohoto partnerství je hluboce zakořeněn také ve společné historické paměti obou zemí. Pro Francii je Slavkov symbolem napoleonské historie a slavné bitvy

roku 1805. Pro Českou republiku má naopak mimořádný význam právě Darney, označované jako „kolébka Československa“. Ne-daleko města totiž během první světové války vznikl tábor československých legionářů a 30. června 1918 zde francouzský prezident slavnostně předal československým vojákům bojový prapor. Tento den je dodnes připomínán jako Den ozbrojených sil České republiky.

Bohužel dnes je partnerství obou měst částečně poznamenáno také demografickým vývojem francouzského města. Darney má přibližně tisíc obyvatel a dlouhodobě se potýká se stárnutím populace i úbytkem mladých lidí, což přirozeně ovlivňuje intenzitu komunitního života a zapojení nových generací do mezinárodních aktivit.

Se slovenským městem Holíč spolupracujete v rámci projektu programu Interreg. Můžete tento projekt blíže představit a popsat, co se díky němu podařilo realizovat?

Projekt vznikl díky programu Interreg Slovensko–Česko a zaměřuje se na obnovu významných historických lokalit v obou městech. Ve Slavkově jsme do projektu vstoupili s dlouhodobě připravovanými záměry ve fázi stavebního povolení – konkrétně šlo o obnovu historického skleníku, opravu zámecké zdi a revitalizaci prostoru bývalých bazénů v zámeckém areálu. Holíč zase obnoví zámecký rybník.

Díky partnerství s městem Holíč jsme mohli společně požádat o evropskou podporu a projekt byl nakonec vyhodnocen jako jeden z nejlépe připravených. To

nám umožnilo pustit se do realizace, která by jinak byla pro město finančně velmi náročná – hodnota projektu ve Slavkově u Brna je 58,8 milionů korun. Evropské a státní dotace pokrývají 85 %.

Výsledkem je nejen obnova konkrétních historických objektů, ale také výrazné zatraktivnění zámeckého areálu pro návštěvníky i místní obyvatele. Součástí projektu jsou i „drobnosti“, které zatraktivní prohlídkovou trasu, nebo akce v parku.

Jak hodnotíte přeshraniční spolupráci s Holíčem obecně – přinesla kromě konkrétních investic i další přínosy?

Určitě ano. Právě to považuji za jeden z největších přínosů celé spolupráce. Investice jsou důležité, ale ještě cennější jsou vztahy, které díky nim vznikají. Spolupracují spolu odborníci na památkovou péči, pracovníci kultury, zaměstnanci úřadů i školy.

Velmi inspirativní je také sdílení zkušeností – například v oblasti cestovního ruchu, práce s historickým dědictvím nebo organi-

zace kulturních akcí. Díky tomu se obě města mohou vzájemně posouvat dál.

Důležitý je ale i lidský rozměr. Když se lidé pravidelně setkávají, vzniká přirozená důvěra a pocit blízkosti, který je v dnešní době mimořádně cenný.

Představili jste také novou expozici věnovanou bitvě u Slavkova, na kterou využíváte evropské prostředky. Co v ní návštěvníci uvidí a čím bude podle vás výjimečná?

Nová expozice je moderním a emotivním vyprávěním příběhu bitvy u Slavkova a napoleonské éry. Nechceme návštěvníkům nabídnout jen soubor vitrín a historických předmětů, ale skutečný zážitek, který propojí historii, emoce a moderní technologie.

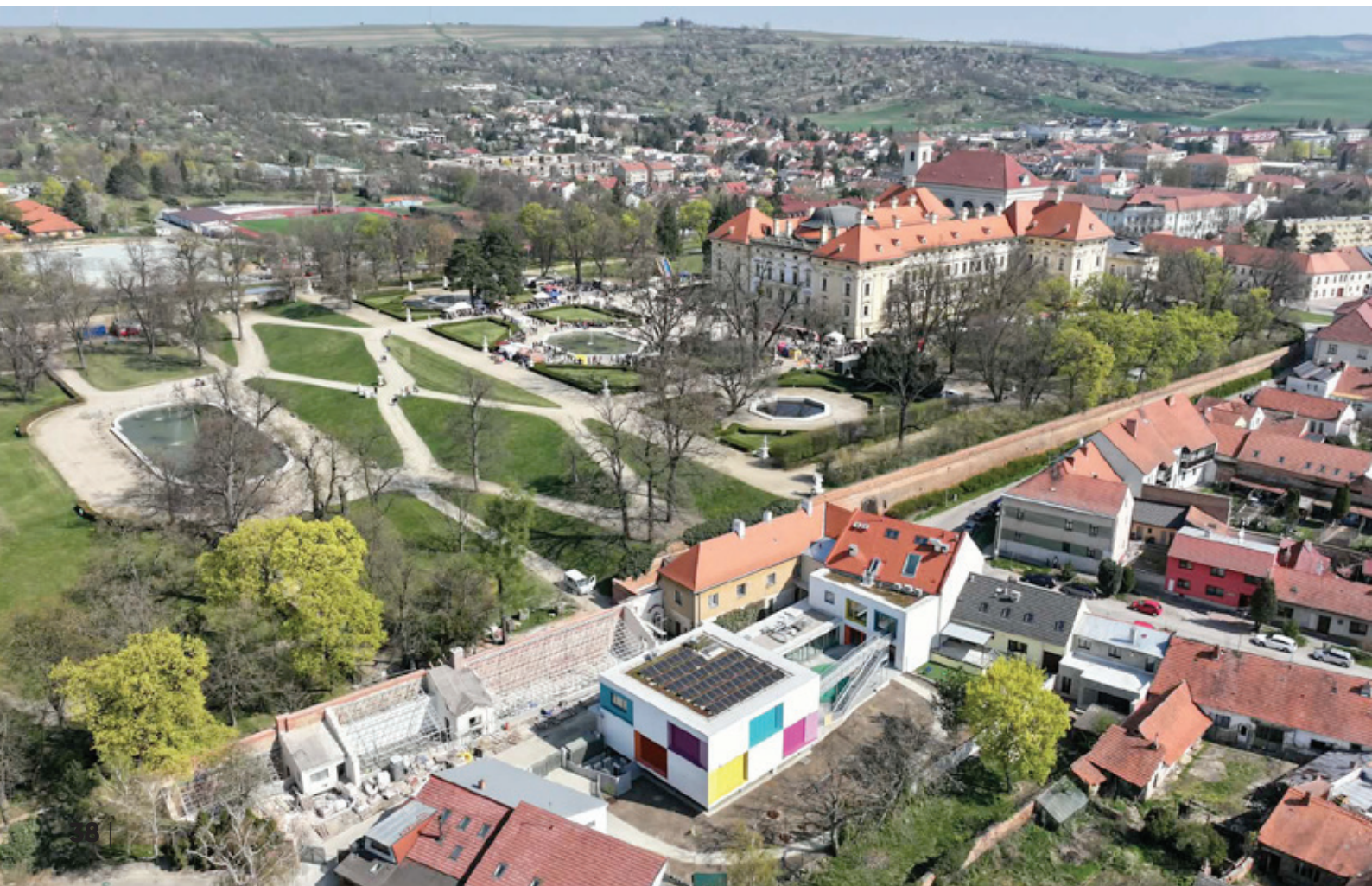
Návštěvníci mají možnost vidět unikátní sbírkové předměty, multimediální instalace, audiovizuální prvky i interaktivní části expozice. Velký důraz klademe na atmosféru a lidské příběhy vojáků i obyvatel regionu.

Výjimečnost celé expozice spočívá také v tom, že se snažíme historii interpretovat současným jazykem tak, aby byla atraktivní i pro mladší generaci a zahraniční návštěvníky. Chceme, aby si lidé ze Slavkova neodnášeli jen fakta a data, ale také emoci a hlubší vztah k místu, kde žijí.

Zmínili jste také využití moderních technologií, včetně umělé inteligence, při přípravě expozice. Jak konkrétně tyto nástroje využíváte a jaké další inovace či projekty v této oblasti do budoucna plánujete?

Moderní technologie dnes umožňují představit historii mnohem živěji a srozumitelněji. Umělou inteligenci využíváme například při tvorbě vizualizací, filmů, práci s historickými podklady, překladech nebo při návrhu interaktivních prvků expozice. Pomáhá nám také hledat nové způsoby, jak návštěvníkům přiblížit příběhy lidí, kteří byli s bitvou spojeni.

Do budoucna chceme technologie využívat ještě více – například v oblasti rozšířené reality, digitál-

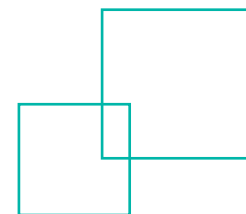
Jarní trhy

ních průvodců nebo personalizovaného návštěvnického obsahu. Naším cílem ale není technologie používat samoučelně. Vždy musí sloužit tomu nejdůležitějšímu: aby si návštěvník odnesl silný zážitek a vztah k místu i jeho historii.

Velkou výhodou moderních technologií je také to, že dokážou

historii přiblížit mladé generaci způsobem, který je jí blízký. Pokud chceme, aby mladí lidé měli vztah k historii svého regionu, musíme jim ji umět vyprávět jazykem současnosti. A právě v tom vidíme velký potenciál i do budoucna.

Děkujeme za rozhovor

Trocha historie nikoho nezabije

Darney a Slavkov u Brna: místo paměti českých dějin ve Francii

Francouzské městečko Darney ve Vogézách patří k méně známým, ale mimořádně významným místům spojeným s českými dějinami. Právě zde se v roce 1918 odehrál jeden z klíčových momentů vzniku samostatného Československa. Místo, které je dnes připomínáno muzeem a památníky, nese i stopy mnohem starší česko-francouzské provázanosti.

Město Darney, jehož keltský název „Daren Haye“ znamená „brána lesa“, stojí na strategickém místě nad údolím Saôny. Jeho dějiny jsou spojeny s římským opevněním, středověkým hradem i opakovanými válečnými konflikty, které formovaly jeho současnou podobu.

První zásadní kontakt s českými zeměmi sahá do 15. století, kdy lotrinští vévodové přivedli do oblasti české skláře. Ti do regionu přinesli vysoce rozvinuté sklářské umění, které zde dosud chybělo. V lesnaté krajině bohaté na suroviny zakládali sklárny, které se staly základem místního hospodářství. Postupně se z nich vyvinuly významné sklářské rody, označované jako „verriers nobles“, které získaly i společenské postavení. Jejich erby a tradice jsou v Darney dodnes připomínány jako součást místní identity.

Nejvýraznější kapitola vztahu k českým dějinám se však odehrála během první světové války. Koncem roku 1917 dorazily do oblasti tisíce československých dobrovolníků bojujících po boku Francie. V táboře Kléber poblíž fronty bylo ubytováno přibližně 6 000 legionářů.

Dne 30. června 1918 předal francouzský prezident Raymond Poincaré československým jednotkám prapor a Francie jako první velmoc uznala právo československého národa na samostatnost. Tento akt v Darney se stal jedním z klíčových momentů vzniku Československa. V prosinci 1918 pak do města

přijel Tomáš G. Masaryk, aby zde vykonal vojenskou přehlídku jako hlava nového státu.

Na tuto historii navazuje Francouzsko-Československé muzeum v Darney, sídlící v místním zámečku – Château-musée historique et tchécoslovaque. Muzeum bylo založeno v roce 1938 senátorem a starostou André Barbierem. Významnou modernizační stopu v jeho současné podobě zanechal český historik Jiří Hnilica (nar. 1978) z Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, který ve spolupráci s Českým centrem v Paříži přispěl k aktualizaci a zpřístupnění expozic.

Sbírkou muzea zahrnují mimořádně cenné dokumenty – originál projevu Raymonda Poincarého, Masarykovy poznámky z návštěvy Darney, dopisy legionářů, fotografie z tábora Kléber i unikátní „Knihu legionářů“. Významnou roli má i replika slavnostního praporu věnovaného 21. československému pluku městem Paříž, zhotovená firmou Arthus-Bertrand.

Expozice doplňují osobní předměty francouzských i československých vojenských a politických osobností – včetně prezidentů Masaryka a Beneše, maršála Franchet d'Espèrey či dalších představitelů spojeneckých armád. Součástí sbírek je také rozsáhlá výtvarná kolekce z meziválečné výstavy československého umění, v níž jsou zastoupeni Karel Černý, Cipra či krajináři Moravy a Karpat, doplnění bronzovou sochou Milana Rastislava Štefánika.

Darney je zároveň místem, kde se historie československých legií připomíná v širším evropském kontextu. V nedalekém Alsasku se každoročně v Cernay konají pietní akty k výročí konce první světové války, při nichž jsou připomínáni i čeští a slovenští vojáci padlí ve francouzských službách.

V roce 1985 uzavřelo Darney partnerství s českým městem Slavkov u Brna, známým ve Francii pod názvem Austerlitz. Slavkov u Brna je spojován s jednou z nejvýznamnějších bitev evropských dějin – bitvou tří císařů, která se odehrála 2. prosince 1805, kdy Napoleon I. porazil spojené rakouské a ruské armády. Následkem této porážky bylo podepsání přešpurského (bratislavského) míru 26. prosince 1805, který zásadně změnil politickou mapu Evropy.

Darney tak zůstává místem, kde se protínají různé historické vrstvy – od středověkého sklárství přes vznik Československa až po moderní pamětové instituce. Slavkov u Brna tuto evropskou paměť doplňuje svým vlastním příběhem zásadní napoleonské epochy. Společně tvoří dva body na mapě Evropy, které spojuje především dějinná zkušenost, nikoli jen geografická vzdálenost.

Za poskytnuté fotografie velice děkuji panu Michaeli Beránkovi.

Ing. Alexandra Kocková

Vesnice 21. století

Fotogalerie

Od Lipna po Luhačovice: inspirace pro obce z celé republiky

Vesnice 21. století: malé obce jako základ silné České republiky

Jak zajistit kvalitní život na venkově a kde na něj získat potřebné prostředky? Právě těmto otázkám se věnovala konference Vesnice 21. století, kterou Svaz měst a obcí ČR uspořádal ve dnech 19.–20. března v Lipně nad Vltavou. Akce zaměřená především na obce do 10 tisíc obyvatel nabídla inspiraci, konkrétní zkušenosti z praxe i diskusi o výzvách, kterým samosprávy v současnosti čelí.

Malé obce bývají označovány za rodinné stříbro České republiky. Utvářejí podobu krajiny, udržují komunitní život a často představují první místo, kde se občané setkávají s veřejnou správou. Přesto se jejich problémy do celostátní debaty dostávají jen omezeně. Konference proto zdůraznila význam místních samospráv i potřebu cílené podpory jejich rozvoje. V centru pozornosti stála role starostů a starostek jako lídrů, kteří dokážou spojovat místní komunitu a vytvářet podmínky pro dlouhodobý rozvoj. Inspi-

rativní příklady nabídly obec Úsilné nebo Hazlov, kde se podařilo proměnit původní problémy v nové příležitosti pro rozvoj služeb, školství i komunitního života. Přesah za hranice venkova nabídla také prezentace příprav Českých Budějovic na projekt Evropské hlavní město kultury 2028, který propojuje kulturu, infrastrukturu a regionální rozvoj.

Diskutovalo se rovněž o rostoucí administrativní zátěži, financování obecních projektů, strategickém plánování, odpadovém hospodářství, energetice nebo využití umělé inteligence. Shoda panovala v tom, že budoucnost menších samospráv nespočívá ve slučování obcí, ale ve větší spolupráci, sdílení služeb a posílení důvěry státu v místní samosprávy. Právě konkrétní příklady z praxe ukázaly, že i malé obce mohou úspěšně zvládat náročné výzvy, pokud mají jasnou vizi a dokážou efektivně spolupracovat.

Krajská setkání 2026: témata z Lipna pokračovala napříč republikou

Konference v Lipně zároveň symbolicky zahájila letošní sérii krajských setkání Svazu měst a obcí ČR. Regionální „road show“, která během března a dubna projela celou republiku, navázala na témata otevřená právě na konferenci Vesnice 21. století a rozšířila je o aktuální legislativní i praktické otázky každodenního fungování samospráv.

Diskuse v jednotlivých regionech se soustředily především na novelu stavebního zákona, dostupné bydlení, energetiku, financování investic nebo meziobecní spolupráci. V Liberci dominovalo stavební právo a jeho dopady na rozvoj území, v Mladé Boleslavi se debatovalo také o digitalizaci, Sokolov otevřel otázky transformace strukturálně postižených regionů a Broumov poskytl prostor pro diskusi o legislativních změnách a financování samospráv.

Silnou stránkou letošních setkání bylo propojení odborného programu s exkurzemi do zajímavých míst. Účastníci se podívali do zázemí vodního díla Lipno, navštívili automobilku v Mladé Boleslavi, sledovali

proměnu krajiny v Sokolově, objevovali zákulisí broumovského kláštera nebo si v Kopřivnici vyzkoušeli polygon společnosti Tatra Trucks. Závěrečnou tečku za letošním ročníkem pak představila návštěva obnoveného lázeňského areálu v Luhačovicích.

Napříč všemi regiony se opakovaly podobné otázky: jak zjednodušit stavební řízení, stabilizovat úřednický aparát, zajistit financování investic nebo efektivně reagovat na rostoucí požadavky kladené na samosprávy. Jednou z nejčastěji zmiňovaných cest byla právě spolupráce obcí, sdílení služeb a rozvoj společenství obcí.

Krajská setkání i konference Vesnice 21. století tak společně potvrdily, že největší hodnotou není pouze předávání informací, ale především možnost sdílet zkušenosti, hledat společná řešení a inspirovat se úspěšnými projekty z jiných regionů. Právě tato vzájemná inspirace pomáhá městům a obcím zvládat současné výzvy a posouvat kvalitu života jejich obyvatel dál.

Děkujeme všem našim partnerům, bez nichž bychom nemohli uspořádat letošní krajská setkání ani konferenci Vesnice 21. století, za jejich podporu, spolupráci a dlouhodobou důvěru.

Generální partneři

Partneři +

Partneři

Krajská setkání 2026

Fotogalerie

MEDICPORT

POMÁHÁME ZACHOVAT LÉKÁRENSKOU PÉČI VE VAŠÍ OBCI

MODERNÍ TECHNOLOGIE AUTOMATIZACE
VÝDEJE LÉČIV, KTERÉ ZVYŠUJÍ DOSTUPNOST
LÉKÁRENSKÉ PÉČE I TAM, KDE KLASICKÁ LÉKÁRNA
NENÍ EKONOMICKY UDRŽITELNÁ.

ŘEŠENÍ PRO MENŠÍ OBCE

Dostupnost 24/7

Občané mají přístup
k lékům kdykoliv
potřebují –
ve dne i v noci,
o víkendech i svátcích.

Automatizovaný a bezpečný výdej

Moderní technologie zajišťují
přesný výdej bez chyb
a s maximální bezpečností.

Vzdálený dohled lékárníka

Lékárník může
poskytovat odbornou
podporu.

- ✓ Doplnuje stávající lékárnu
- ✓ Výdej přes samoobslužný kiosek
- ✓ Konzultace s lékárníkem vždy k dispozici
- ✓ Modulární nasazení podle potřeb obce

HLEDÁME PARTNERY

Má vaše obec problém
s dostupností léčiv?

Prověříme možnosti řešení,
legislativní podmínky i provozní model.

 www.medicport.eu

 info@medicport.eu

 tel.: 724 404 641

Když město mluví vizuálem: Kopřivnice jako příklad proměny veřejného prostoru

Letošní krajská setkání Svazu měst a obcí ČR opět nabídla nejen odborné diskuse, ale i inspirativní pohledy do praxe jednotlivých regionů. Jedním z výrazných momentů byla návštěva areálu společnosti Tatra Trucks v Kopřivnici, která účastníkům umožnila nahlédnout do technického a výrobního zázemí jednoho z klíčových průmyslových podniků v České republice. Právě i v návaznosti na tato setkání se otevírají témata, která se dotýkají nejen průmyslu a ekonomiky regionů, ale i kvality veřejného prostoru a jeho dlouhodobé kultivace.

Na tuto inspiraci navazujeme v rozhovoru se starostou města **Adamem Hanusem**, se kterým jsme hovořili o vzniku manuálu vizuální podoby města Kopřivnice, jeho praktickém fungování i konkrétních změnách, které přinesl do každodenního života ve městě.

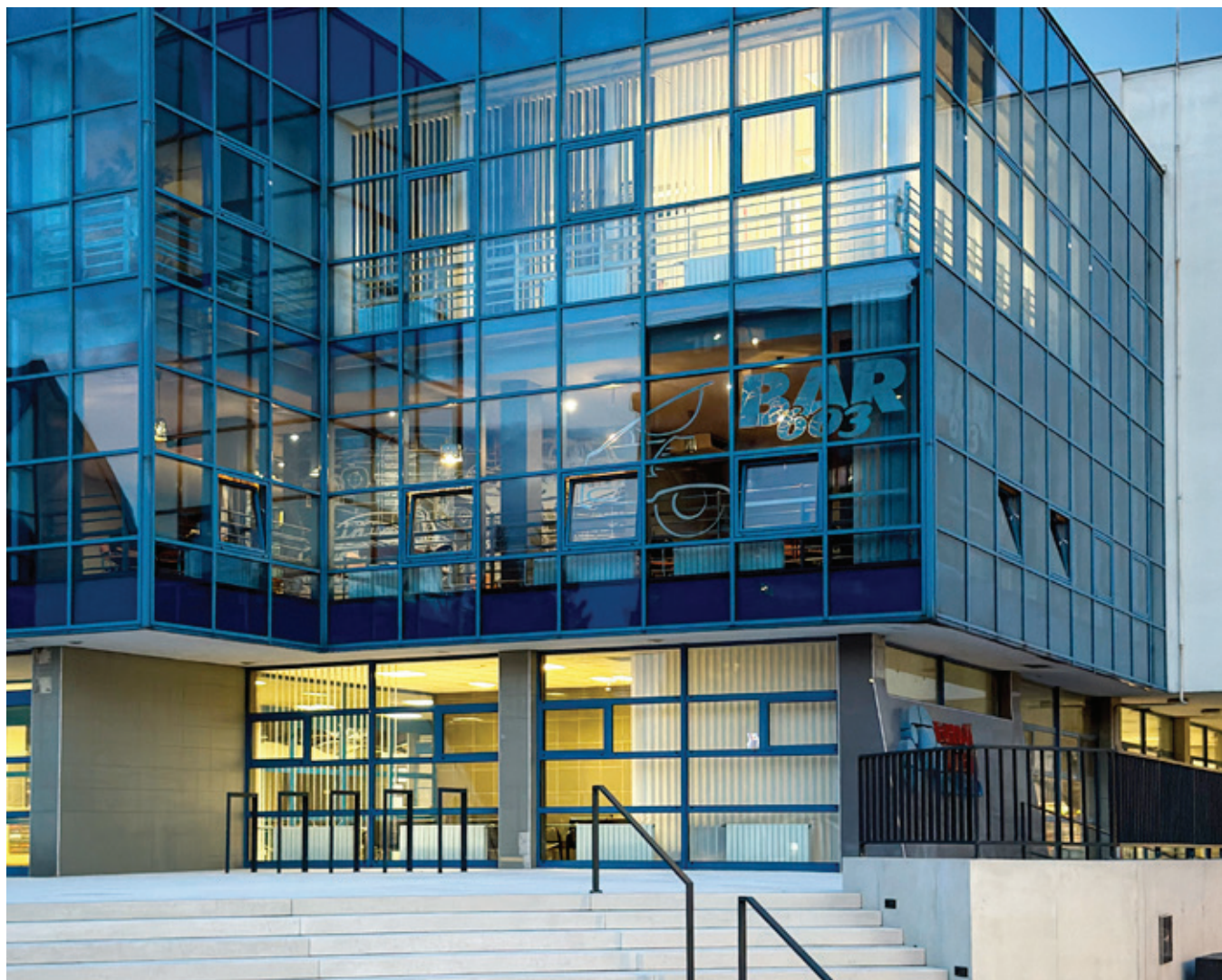

Co bylo hlavním impulsem pro vznik manuálu vizuální podoby veřejného prostoru Kopřivnice a jaké cíle si město jeho vytvořením stanovilo?

Inspirací pro nás bylo město Brno – jejich boj proti vizuálnímu smogu. Kopřivnice byla z mého pohledu opravdu extrémně špatný příklad, jak pracovat s reklamou ve veřejném prostoru. Řešili jsme dvě hlavní témata (označení provozoven a reklama a k tomu práci s veřejným prostorem – fasády, bannery na

plotech atd.). Cílem bylo zatraktivnit prostor a vysvětlit principy čisté a jednoduché vizuality „čím méně, tím více“. Manuál vznikl někdy na přelomu 2019–2020 a od té doby se snažíme s pomocí našich architektů kultivovat veřejný prostor.

Jak v praxi probíhá plánování a kultivace veřejného prostoru – od prvotní inspirace až po realizaci konkrétních úprav ve městě?

Práci s veřejným prostorem město řeší již několik let, a to hlavně od doby, kdy se začali na fungování města aktivně podílet místní architekti. Již v roce 2015 byla ustavena komise pro architekturu a urbanismus, kde se místní a externí architekti podíleli na utváření veřejného prostoru a vzhledu budov. Komise sama navrhovala některé projekty. V roce 2019 jsme zřídili oddělení architektury a začlenili do organizačního řádu městského úřadu. Nyní má město jednu pozici architekta – referenta a externího městského architekta. V roce 2023 jsme zřídili komisi pro rozvoj veřejného prostranství. Je to nepolitický orgán složený z architektů, zahradních architektů, dopravních projektantů a dalších odborníků. Jejich úkolem je připomínkovat investiční akce ve městě, které zasahují do veřejného prostoru, a samostatně navrhovat projekty. V praxi to vypadá tak, že investiční referenti mají povinnost každou takovou akci konzultovat s architekty, případně komisí.

Manuál se dotýká celé řady prvků města – od reklamy přes fasády až po mobiliář. Jaké principy v těchto oblastech v Kopřivnici uplatňujete v každodenní praxi?

Nejlépe to vystihuje přímo text z manuálu estetiky v sekci Značení provozoven a reklama (Základní doporučení v kostce pro fungující a atraktivní reklamu).

Bez křiklavých barev a blikání – Dodržujte harmonii barev. Na své zákazníky nekřičte. Ani reklamou. Nabídněte zážitek a atraktivní místo, ke kterému se rádi hlásí.

Umožněte průhled až do interiéru – Netvořte bariéry. Nechte kolemjdoucí nahlédnout dovnitř. Jejich zvědavost vzroste a budou si přát vidět více.

Reklama nepatří na fasádu – Použijte reklamní nosiče, výlohy a výkladce. Reklamou na fasádě nepřitáhnete pozornost potenciálních klientů. Vaše okolí se naopak stane méně atraktivním.

Obráťte se na oddělení architektury – Nevíte, jakou formu venkovní reklamy zvolit, aby byla funkční a vkusná? Obráťte se na oddělení architektury. Rádi vám pomůžeme.

Čistota je nejlepší reklama – Starejte se o věci a prostor kolem sebe. Čistý prostor bez zbytečností se udržuje snadněji. A stane se vaší nejlepší vizitkou. Stejně jako pravidelná údržba.

Méně znamená více – Čím více reklamy vidíme, tím více trpíme reklamní slepotou. Nechcete zaniknout ve zmeti průměru? Vsad'te pouze na to, co je pro zákazníky nejdůležitější.

Bud'te online a smart – Nabízejte své zboží a služby chytře přímo tam, kde jsou vaši zákazníci každý den. Jděte zákazníkům naproti v online prostředí. Řiďte se heslem: Více komunikace, méně reklamy.

Reklama musí respektovat architekturu – Reklama nesmí překrývat architekturu domu a přebíjet jeho vzhled. Může se však stát jeho příjemným doplňkem.

Spolupracujte s profesionály – Uspadněte si to. Předějte tento manuál jako součást zadání dodavateli grafických a marketingových prací.

Pravidla pro podobu veřejného prostoru nestačí jen nastavit, ale je potřeba je také důsledně prosazovat. Jak vypadá v Kopřivnici regulace reklamy a vizuálního smogu v praxi a jaké nástroje k tomu město využívá?

Abychom si uměli obhájit aplikaci našich požadavků, řídíme se nepsaným pravidlem, že nově zrekonstruovaný veřejný prostor by měl respektovat doporučení z manuálu estetiky. Takovým pilotním projektem byla rekonstrukce centra města (dnes Nové náměstí). Jelikož se jednalo o investici ve výši přibližně 130 milionů

korun, chtěli jsme, aby i budovy a komerční prostory, které nejsou ve vlastnictví města, respektovaly estetiku. A jelikož jsme si vědomi toho, že nemůžeme diktovat soukromému vlastníkovi, jak má svůj majetek nebo svou provozovnu kultivovat za své finance, vyhlásili jsme dotační program na označení provozoven a fasád budov. Provozovna mohla dostat až 15 tisíc korun a budova na každé číslo popisné až 40 tisíc korun. Navíc jsme na náklady města pořídili jednotný mobiliář, jako jsou židličky, stoly a slunečníky, a ty mají provozovatelé ve výpůjčce. Zároveň mají od města zdarma zábor veřejného prostranství, aby byli motivováni náš mobiliář použít. Takto bychom rádi postupovali i v jiných částech města. Tedy nejprve revitalizace, následně estetika, pak realizace, a to s přispěním města.

Manuál se postupně stal součástí běžného fungování města. Kde všude se dnes promítá a jaké konkrétní změny už podle vás přinesl do podoby Kopřivnice?

Stal se integrovanou součástí města. Je součástí každého plánování investic, projektantům slouží jako povinný podklad při projektové dokumentaci, při studiích apod. Občané a podnikatelé už sami řeší vzhled svých budov a výloh a sami sundávají banerky a čistí fasády a výlohy, což je pro nás asi to největší vítězství.

Děkujeme za rozhovor

Tatra do škol: když studenti staví vůz, který pak slouží jejich kraji

Když se řekne Tatra, většině lidí se vybaví nákladní vozy, které si poradí v terénu, na stavbách, u hasičů, vojáků nebo při údržbě silnic. Méně známé už je, že kopřivnická automobilka Tatra Trucks pomáhá vychovávat i ty, kteří se o podobné stroje budou v budoucnu starat nebo je navrhovat či vyrábět. Právě k tomu slouží vzdělávací projekt Tatra do škol, v rámci něhož studenti technických středních škol pod odborným dohledem sestavují skutečné nákladní automobily Tatra Phoenix, které pak slouží v každodenním provozu.

Projekt vznikl v roce 2018 z iniciativy kopřivnické automobilky Tatra Trucks. Prvním krajem, kde se uskutečnil, byla Vysočina. Od té doby se rozšířil do dalších regionů České republiky a od roku 2022 také na Slovensko. Do spolupráce se zapojují technické školy, kraje, krajské správy a údržby silnic, autorizovaní dealeri vozů Tatra i samotná automobilka. Výsledkem nejsou školní modely automobilů ani cvičné exponáty, ale plnohodnotná vozidla, která po dokončení, diagnostice a zkušebních jízdách nastupují do běžného provozu. Nejčastěji slouží krajským silničářům při zimní a letní údržbě komunikací, u technických služeb nebo pomáhají také přímo školám, například při výcviku řidičů.

Pro studenty je projekt Tatra do škol zkušeností, kterou běžná výuka nabídnout nedokáže. „Na začátku dostanou součástky a konstrukční celky skutečného nákladního vozu. Postupně skládají podvozek a instalují kabinu, pracují s technickou dokumentací, učí se přesnosti, týmové spolupráci i odpovědnosti za výsledek. Montáž probíhá pod vedením jejich pedagogů a také techniků a konstruktérů přímo z Tatty. Po dokončení se vůz převáží do Kopřivnice, kde za účasti studentů projde finální kontrolou, oživením a diagnostikou v prostředí automobilky. Studenti tak vidí celý proces od prvních dílů až po okamžik, kdy se automobil rozjede na zkušebním polygonu a následně zamíří ke svému uživateli,“ přiblížila průběh stavby

vozelek Jana Mohylová, obchodní manažerka Tatra Trucks, která má projekt Tatra do škol dlouhé roky na starosti.

Síla projektu je v tom, že propojuje několik světů, které se často míjejí. Škola získává atraktivní nástroj pro praktickou výuku. Kraj podporuje technické vzdělávání a zároveň získává vozidlo využitelné pro veřejnou službu. Správy silnic mají k dispozici spolehlivou techniku vyrobenou v Česku pro každodenní práci. Automobilka a její dealerská síť zase přispívají k tomu, aby z technických škol odcházeli absolventi s reálnými dovednostmi, které trh práce potřebuje. To je v době nedostatku kvalifikovaných mechaniků, opravářů a pracovníků v automotive mimořádně důležité.

Za několik let existence se do Tatry do škol zapojily školy ze všech krajů České republiky a další i ze Slovenska, některé dokonce i vícekrát. „Za celou dobu trvání projektu získala díky této iniciativě krajská ředitelství správ silnic v několika krajích a školy celkem 36 tatrovek pro údržbu komunikací a školení řidičů. Vedle čísel je však důležitý i dopad na samotné mladé studenty. Projekt jim dává možnost pochopit, že technické vzdělání není abstraktní volba pro středškolská léta, ale cesta k celoživotní práci, na jejíž výsledek si je možné „sáhnout“ a má konkrétní užitek,“ dodala Jana Mohylová.

Tatra do škol zároveň ukazuje, jak může vypadat smysluplná spolupráce veřejné správy, škol a průmyslu. Obce a kraje dlouhodobě řeší, jak zvýšit zájem mla-

dých lidí o řemesla a technické obory. Tento projekt nabízí jednu z možných odpovědí: ukázat studentům skutečnou praxi, dát jim důvěru a svěřit jim práci na něčem, co bude sloužit jejich vlastnímu regionu. Když se pak „studentská“ Tatra objeví na silnici při údržbě komunikací, je to viditelný důkaz, že investice do odborného vzdělávání má konkrétní výsledek.

Význam projektu potvrzuje i ocenění School Friendly, které Tatra Trucks za projekt Tatra do škol získala v roce 2019. Ocenění vyzdvihuje spolupráci firem a škol a v tomto případě míří přesně k jádru věci. Projekt stojí na důvěře ve schopnosti studentů a na ochotě partnerů vytvořit pro ně podmínky. Mladí lidé si mohou vyzkoušet práci s moderním nákladním vozidlem, školy posilují prestiž odborné výuky a kraje získávají příklad projektu, který má vzdělávací, hospodářský i praktický přínos.

Projekt Tatra do škol je inspirací také proto, že ukazuje, jak lze technické vzdělávání spojit s potřebami regionu. Nejde o jednorázovou akci, ale o model, který se postupně rozšiřuje a který může mladým lidem pomoci najít cestu k profesi. Ať už se z nich stanou mechanici, konstruktéři, servisní technici nebo pracovníci ve strojírenství, zkušenost se stavbou skutečné Tatry jim zůstane. Stejně jako vědomí, že jejich práce nekončí ve školní dílně, ale může vyjet na silnici a sloužit lidem v jejich kraji.

*Daniel Potocký
PR manažer*

Tkané příběhy měst: gobelíny jako tichá kronika veřejného prostoru

I další rozhovor se váže k inspiraci z letošních krajských setkání. Krásné ručně tkané gobelíny, které jsme mohli vidět například v Luhačovicích a vlastní je také například radnice v Kopřivnici, nás inspirovaly k dalšímu rozhovoru věnovanému jedinečnému řemeslu, které po desetiletí dotváří reprezentativní prostory českých měst, institucí i kulturních sálů. Tyto textilní originály z Valašského Meziříčí nejsou jen dekorací, ale svébytným uměleckým jazykem, který propojuje historii, identitu i současnost samospráv. O jejich tvorbě, významu i místě v dnešních veřejných budovách jsme hovořili se **Simonou Strýčkovou** a **Miluškou Trachtovou**.

Pohled do restaurátorské dílny. Foto: MGM.

Moravská gobelínová manufaktura má více než stoletou tradici. Můžete stručně přiblížit její vznik, vývoj a současné zaměření?

Dílnu pro tvorbu gobelínů – tedy nástěnných textilních děl – založil malíř Rudolf Schlattauer v roce 1898. Soukromá dílna s podomáckou výrobou v roce 1908 získala státní finanční podporu a proměnila se na Jubilejní zemskou školu gobelínovou a kobercovou ve Valašském Meziříčí – jedinečné výukové i výrobní

zařízení v rakousko-uherské monarchii. Ve druhé polovině 40. let 20. století byly školní dílny převedeny ze zemské správy přes krajskou samosprávu pod správu státu. Od roku 1958 pracovaly pod hlavičkou Ústředí uměleckých řemesel na dobu více než 30 let. Po privatizaci v roce 1992 vznikla Moravská gobelínová manufaktura, spol. s r. o., která pod vedením Jana T. Strýčka našla cestu k soudobé tapiserii prostřednictvím spolupráce s předními českými výtvarníky. Strýček zároveň realizoval vlastní rozsáhlé cykly tapiserií, bez omezení vázaných na komerční profit. Od roku 2008 se dílna prezentuje jako „živé muzeum gobelí-

Tapiserie Průmyslová krajina Jana T. Strýčka z roku 1982 nově umístěná na rektorátu VŠB v Ostravě.
Foto: MGM.

nů" a stala se místem, v němž se výtvarné umění proplétá s hudbou, literaturou, divadlem a dalšími aktivitami spojenými se zdejší Schlattauerovou kavárnou. Výjimečnost Moravské gobelínové manufaktury coby specializovaného textilního ateliéru spočívá v předávané letité dílenské zkušenosti a umění interpretace. Umělecká invence, originalita a řemeslná kvalita – tyto základní principy dílenské tvorby vštípené Schlattauerem dodržujeme v Moravské gobelínové manufaktuře dodnes.

Jaký byl historický význam tapiserií – k čemu sloužily a kdo si je pořizoval – a jak se tato tradice promítla do českého prostředí, zejména do veřejných budov?

Tapiserie je textilní umělecké dílo snoubící vizuální poezii s textilním řemeslem: může se jednat o tkaní (např. gobelín), vázání, vyšívání či jakoukoli jinou textilní techniku. Je to v podstatě textilní obraz, ale kromě estetické funkce má i ryze praktické využití. Zatepluje interiér, zlepšuje akustiku místnosti a je nositelkou příběhů či sdělení. Tyto vlastnosti tapiserií předurčují jako ideální součást oficiálních a veřejných prostor: takto jsou využívány už dvě tisíciletí. V českém prostředí jsou tapiserie historicky spojeny především se šlechtickými sídly. Až se vznikem první české gobelínové manufaktury (té naší) se situace změnila a vznikala i díla určená pro soukromé interiéry. V souvislosti se státními investicemi do výtvarného umění ve veřejném prostoru byly v 60.–80. letech

20. století tapiserie ve velké míře vkomponovány i do škol, obřadních sál, obecních úřadů. Svou nezastupitelnou funkci mají, co by opony, i v divadlech a koncertních sálích. S tím souvisí i objednavatelé: historicky jimi byli vlivní a movití jednotlivci (šlechtici) a pak především stát či územní celky.

Jaké jsou vaše zkušenosti s realizacemi pro veřejný sektor – můžete uvést konkrétní příklady tapiserií na radnicích (Luhačovice, Valašské Meziříčí či další města) a případně i ve státních institucích, jako je Senát Parlamentu ČR?

S ohledem na dlouhou historii naší gobelínové dílny by seznam realizací do veřejných prostor byl opravdu dlouhý – jsou to stovky textilních děl. Zkusme se tedy zaměřit na radnice: ručně tkané originály z Valašského Meziříčí vlastní Ostrava, Prostějov, Bystřice pod Hostýnem, Valašské Meziříčí, Vsetín, Vizovice, Zubří, Karolinka, Uherské Hradiště, Luhačovice, Rožnov pod Radhoštěm, Bílovec, Šternberk, Bojkovice, Horní Bečva, Huslenky, Horní Bříza, Ždár nad Sázavou, Olomouc, Kopřivnice a řada dalších obcí. Oponami se pyšní divadla ve Zlíně, Mostě, Kolíně, Nová scéna Národního divadla v Praze nebo kulturní domy v Hodoníně, Šumperku, Českých Budějovicích, Kyjově i kino ve Valašském Meziříčí. Dále jsou k vidění v reprezentativních prostorách velvyslanectví České republiky či zmíněného Senátu Parlamentu ČR, pro nějž naše dílna utkala asi čtyři desítky koberců i gobelínů.

Jak by se měly tapiserie správně udržovat v běžném provozu na radnicích a jak probíhá jejich odborné restaurování a čištění?

Tapisériím a textiliím obecně škodí přímé sluneční světlo, které nevratně odebírá barvy. Proto doporučujeme vhodné umístění a UV folie do oken. Vzhledem k tomu, že se jedná o díla z čisté vlny (či hedvábní), hrozí napadení moly – je nutná protimolová prevence. Vlna na tapiserie je ručně barvená – ne-odborné čištění (včetně mechanického) by mohlo být pro tapisérii fatální.

Na čem aktuálně pracujete a jak vnímáte roli a hodnotu tapisérií ve veřejném prostoru dnes?

V současné době realizujeme gobelín podle krajiny malíře Antonína Střížka a další z transkripcí ze série podle linořezů Josefa Čapka. V restaurátorské dílně zároveň pokračuje restaurování bruselského gobelínu z 18. století. Průběžně se věnujeme také čištění a opravám textilií, a to nejen těch, které vznikly v naší dílně, ale i artprotisů a ručně vázaných kobereců.

V letní sezóně nabízíme tkalcovské kurzy pro veřejnost. Navzdory – a možná právě díky – dlouhé tradici tapiserie ve veřejném prostoru je zřejmé, že si toto textilní umělecké řemeslo dodnes uchovává své nezastupitelné místo.

Děkujeme za rozhovor

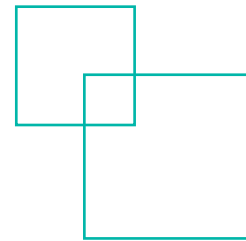
Koberec pro prostory Parlamentu ČR podle návrhu Jana T. Strýčka. Foto: MGM.

Interiér zasedací místnosti ústavního soudu s gobelínem Vladimíra Kokolii Dilema pravdy, 2019. Foto: MGM.

Plavání je základní dovednost. Dětem bychom ji neměli upírat.

Plavání podle ní není jen sportem, ale především životně důležitou dovedností, která podporuje zdravý vývoj dětí, správné držení těla i vztah k pohybu. Na otázky spojené se školní výukou plavání i celkovým dopadem zvyšování fyzické kondice dětí a mládeže odpovídala starostka městské části Šeberov **Petra Venturová**.

Plavání je často vnímáno jako základní dovednost pro bezpečný pohyb ve vodě. Jaký význam mu přikládáte z pohledu prevence i celkového rozvoje dítěte?

Podle mého názoru by schopnost pohybovat se ve vodě měla patřit mezi základní lidské dovednosti – stejně jako chůze nebo jízda na kole. Jde o zcela přirozený pohyb, který každé dítě po narození intuitivně zvládá, jen ho postupně zapomíná. Proto je důležité začít s pobytem ve vodě co nejdříve. Vodní prostředí navíc tělu odlehčuje, takže nejsou tolik zatěžovány svalové skupiny jako při běžném pohybu nebo jiných sportech mimo vodu.

Vy i Vaše maminka máte zkušenost s trenérskou činností. Jak se podle Vás proměňuje vztah dětí ke sportu?

Velkou roli hraje osobnost trenéra. Ten může dítě pro sport nadchnout, ale také ho od něj odradit. I proto si myslím, že právě u nejmenších dětí by měli působit ti nejzkušenější trenéři. Dnes je bohužel vidět, že společnost pohodlní a řada dětí chce úspěch a medaile bez potřebné práce. Přitom pravidelný pohyb by měl být přirozenou součástí života minimálně do středoškolského věku. U plavání jsou navíc specifické například ranní tréninky, které vyžadují disciplínu a zodpovědnost.

A ta nespočívá jen na dětech, ale i na rodičích. Přístup rodiny se totiž vždy odráží v tom, jak dítě sport vnímá. Pokud má podporu doma, bude chtít sportovat. Když si dnes stěžujeme na nedostatek pohybu nebo nadváhu dětí, problém není v nich samotných, ale především v prostředí, ve kterém vyrůstají.

Kurzy plavání bývaly běžnou součástí výuky na prvním stupni základních škol. Přetrvává tato praxe i dnes? A jak funguje výuka na Šeberově?

Sama jsem prošla sportovními třídami na Nedvěдовě náměstí a byla to skvělá zkušenost. Škola tehdy dokázala propojit vzdělávání se sportem a vytvořit podmínky, díky nimž jsme mohli naplno trénovat i studovat. Dnes už podobný systém příliš nefunguje. Povinné plavání se sice stalo součástí výuky, některé školy ho ale nahrazovaly například školami v přírodě, kde děti absolvovaly intenzivní blok lekcí. Během jednoho

týdne, kdy i vrcholový plavec trénuje max. 2 x denně 2 hodiny, děti, které neuměly plavat, měly výuku 2x denně 1,5 hodiny. To však podle mě nestačí. Naučit se dobře plavat vyžaduje dlouhodobou a systematickou výuku, ideálně jeden až dva tréninky týdně po dobu alespoň jednoho roku. Hodně záleží na vedení školy i na postoji zřizovatele, zda plaveckou výuku podporuje. U nás v Šeberově chodí děti do bazénu už v mateřské škole a na základní škole jsme plavání zachovali. Žáci plavou od druhého pololetí druhé třídy až do prvního pololetí třetí třídy, tedy celý rok.

Jak může obec podpořit plaveckou výuku a pohybové aktivity dětí obecně?

Možností je několik. Zřizovatel může pomoci například se zajištěním prostor, lektorů nebo příspěvku na dopravu. Jeho role spočívá především ve finanční a organizační podpoře. Samotné rozhod-

nutí, zda bude plavání součástí výuky, je ale vždy na řediteli školy. Do toho už obec přímo zasahovat nemůže.

Jaký přínos má podle Vás pohyb ve vodě pro seniory – z hlediska zdraví i sociálního života?

Vodní prostředí je ideální například po operacích kyčlí nebo při problémech s pohybovým aparátem. Díky odlehčení těla ve vodě jde o velmi šetrný a zároveň účinný pohyb, který pomáhá kondici, svalům i kloubům. Bylo by proto dobré, aby se lidé naučili nejen prsa, ale i základy kraulu a znaku. Tyto styly vedou ke správnému držení těla i správnému dýchání, které je pro plavání zásadní. Ačkoliv si během samotného plavání člověk moc nepovídá, o sociální kontakt rozhodně nepříjde. Senioři často chodí plavat společně, povídají si u bazénu, ve sprchách nebo následně u kávy.

Je podle Vás možné plavání něčím nahradit? A co byste doporučila samosprávám, které chtějí tuto oblast rozvíjet?

Právě díky specifickému vodnímu prostředí jde o aktivitu, kterou nelze plnohodnotně ničím jiným nahradit. I náš pan ředitel Jiří Luka dobře ví, že schopnost plavat je základní dovedností, kterou bychom dětem neměli odpirat. Proto u nás výuka zůstane zachována,

a to nejen kvůli mé vlastní sportovní a trenérské zkušenosti. Myslím si, že samosprávy by se měly aktivně zajímat o to, jak školy a školky plaveckou výuku vnímají, proč případně uvažují o jejím omezení, a hledat cesty, jak jim pomoci – finančně i morálně. Jen tak může plavání zůstat přirozenou součástí vzdělávání.

Děkujeme za rozhovor

Konec české plavecké tradice?

Školy a obce řeší financování výuky. Od ledna mají obce nově hradit školám nejen kuchařky, školníky a učebnice, ale také výuku plavání. Téma financování plavecké výuky v posledních měsících mezi obcemi stále více rezonuje. Samosprávy upozorňují, že vedle rostoucích nákladů na provoz škol a změn ve financování nepedagogických pracovníků na ně postupně přechází i větší podíl odpovědnosti za zajištění plaveckých kurzů.

Redakce INS – Inspirativní story se proto obrátila na ministra školství Robert Plaga s dotazem, jak bude financování plavecké výuky do budoucna nastaveno a zda ministerstvo považuje tento krok za vhodný také s ohledem na význam pohybových aktivit pro zdravý vývoj dětí a mládeže.

Ministr školství Robert Plaga k tématu uvedl:

„Plavání samozřejmě zůstává povinnou součástí výuky. Předchozí vláda převedla ostatní neinvestiční výdaje, ze kterých se mimo jiné hradí provoz bazénů a pomůcky pro výuku plavání, na obce prostřednictvím rozpočtového určení daní. Podstatná část nákladů tak byla převedena na obce a byly jim k tomu přiděleny odpovídající zdroje.

Obce jsou zřizovateli škol a jejich povinností je zajistit financování provozu bazénů i dalších souvisejících výdajů. Nedovedu si představit, že by tato povinnost nebyla naplněna a stejně tak si nedovedu představit, že by zřizovatelé neposkytli školám potřebné prostředky. Situace je způsobena tím, co se podle mého názoru nemělo stát – převodem ostatních neinvestičních výdajů na obce, na což jsem minulou vládu opakovaně upozorňoval.

Jsem přesvědčen, že některé kategorie ostatních neinvestičních výdajů by se měly vrátit zpět pod stát, protože jde o jeden z nástrojů, jak může stát školám pomáhat. V tuto chvíli však vycházím z platné legislativy a podle ní postupuji. Jednoznačně jsem ale řekl, že v prvním pololetí tohoto roku dopady zmíněného převodu, kterou způsobila legislativní změna přijatá předchozí vládou, vyhodnotíme.“

Jak nastalou situaci vnímá jeden z velkých podporovatelů sportu a zvyšování tělesné zdatnosti, primátor města Jihlava, Petr Ryška.

„Věřím, že v Jihlavě změna financování dostupnost povinné plavecké výuky neohrozí. Je ale velká škoda, že stát nakonec nepokračuje v podpoře tak, jak se původně předpokládalo. Ještě nedávna města vycházela z toho, že náklady na odborné cvičitele plavání bude dál hradit stát. Až v dubnu jsme se dozvěděli, že již

od ledna 2026 tato odpovědnost přešla na obce.

Považuji za naprosto zásadní, aby děti o kvalitní výuku plavání nepřišly. Nejde jen o sportovní aktivitu, ale o důležitou dovednost pro život a bezpečnost dětí. Byla by velká škoda, kdyby kvůli financím chyběli profesionální cvičitelé, kteří mají odbornost, zkušenosti a umění děti správně motivovat a naučit je plavat.

Varianta navrhovaná ministerstvem školství, že by výuku pla-

vání převzali běžní učitelé základních škol, podle mě není reálná ani šťastná. Přece nemůžeme očekávat, že každý učitel třetích nebo čtvrtých tříd ZŠ bude mít kvalifikaci pro odbornou výuku plavání.

Plaveckou výukou v Jihlavě ročně projde přibližně pět tisíc žáků, o které se stará zhruba osm cvičitelů. Do města za plaveckou výukou přijíždějí děti z celého okresu, proto předpokládáme, že se na jejím zajištění budou podílet i okolní obce. Pro Jihlavu znamená tato změna neplánovaný výdaj ve výši zhruba 3,5 milionu korun ročně, který dosud hradil stát. Je to komplikace, ale věřím, že se s ní dokážeme vypořádat tak, aby děti o plavání nepřišly.

*Petr Ryška, primátor Jihlavy
Děkujeme*

Inzerce

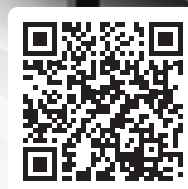
Ojeté pneu patří do servisu

Přezujte a nechte je tam. Zdarma.

Věděli jste, že **můžete odevzdat** ojeté pneumatiky na místech zpětného odběru – a to zcela zdarma, bez ohledu na značku nebo jestli je měníte za nové? Těchto míst v síti Eltma jsou tisíce po celé republice a nejčastěji je to právě váš nejbližší servis. Tak se tam stavte s ojetými pneu, **je to jednoduché a hned!**

eltma

Najděte nejbližší sběrné místo na www.eltma.cz

Ryby na talíři – zdravá volba pro děti i dospělé

Po tématu školního plavání otevírá redakce další důležitou oblast ovlivňující zdraví dětí – školní stravování. Oslovili jsme proto docenta **Jana Mráze** z Fakulty rybnářství a ochrany vod Jihočeské univerzity, který ve svém článku shrnuje zkušenosti z projektů „Ryby dětem“ a „Ryby do škol“. Projekt Ryby dětem: kvalitní rybí výrobky do škol a školek navazuje na několikaletou práci výzkumného týmu Fakulty rybnářství a ochrany vod Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, který se dlouhodobě věnuje tomu, jak zahrnout kvalitní rybí výrobky do reálného prostředí českých mateřských a základních škol. Projekty ukazují, že kvalitní české ryby mohou pomoci nejen zdravějšímu stravování dětí, ale také podpoře domácích producentů a modernímu přístupu ke školní gastronomii.

Česká republika dlouhodobě patří mezi země s nejnižší spotřebou ryb v Evropě. Nízká konzumace rybího masa se přitom promítá i do zdravotního stavu populace. Ryby obsahují kvalitní bílkoviny, vitaminy, minerální látky a především omega-3 mastné kyseliny důležité pro správný vývoj mozku, zraku, nervové soustavy i imunity.

Právě proto vznikly projekty „Ryby dětem“ a „Ryby do škol“, za nimiž stojí Fakulta rybnářství a ochrany vod Jihočeské univerzity. Jejich cílem je dostat kvalitní rybí výrobky do školních jídelen a současně děti naučit ryby přijímat jako běžnou součást jídelníčku.

Velkým tématem projektů je podpora českých sladkovodních ryb. Nejde pouze o kapra, ale také o pstruha, sumečka afrického a další druhy z domácí akvakultury. Projekty ukazují, že moderní rybí výrobky nemusí vznikat z levných dovozových surovin, ale mohou být založeny na kvalitních rybách z českých rybníků a farem.

Děti ryby neodmítají. Jen je často neznají

Výzkumy realizované v mateřských školách ukázaly, že hlavním problémem není samotná chuť ryb. Mnoho dětí ryby jednoduše nezná nebo si z domova při-

náší předsudky, například že ryby zapáchají, obsahují kosti nebo jsou složité na konzumaci.

Ukázalo se také, že zásadní roli hraje forma podání. Děti mnohem lépe přijímají výrobky ve známých tvarech a podobách. Dobře fungují například rybí kuličky, karbanátky, hamburgery, jemné rybí párky nebo rybí šunky. Naopak klasické filety či výrazně aromatické pokrmy děti často odmítají už při prvním kontaktu.

Výzkumný tým proto ve spolupráci s výrobcem vyvinul řadu nových rybích výrobků určených speciálně pro školní a předškolní stravování. Výrobky byly testovány přímo v mateřských školách a hodnoceny z hlediska chuti, struktury i oblíbenosti u dětí.

Významnou roli hrála také atmosféra při ochutnávání. Pokud děti dostaly pozitivní podporu od učitelky a ochutnávka probíhala přirozeně a bez nátlaku, výrazně rostla jejich ochota nové jídlo vyzkoušet.

Vztah k rybám vzniká už v dětství

Projekty potvrdily, že vztah k rybám se vytváří už v raném věku. Právě předškolní období je klíčové pro formování stravovacích návyků. Pokud dítě ryby pravidelně neochutnává nebo s nimi má špatnou zkušenost, může si vytvořit odmítavý vztah na dlouhá léta.

Velkou roli zde hraje takzvaná potravinová neofobie – přirozená opatrnost vůči novým potravinám. Děti proto potřebují opakovaný a pozitivní kontakt s novými chutěmi. Výsledky ukázaly, že děti není potřeb-

ba do konzumace ryb nutit. Důležité je nabídnout jim ryby ve formě, která je pro jejich věk přirozená, známá a atraktivní.

České ryby místo levných dovozů

Součástí projektů bylo také vytvoření nových receptur pro školní jídelny. Vznikly například rybí rajská omáčka, rybí svíčková, rybí koprová omáčka nebo rybí gulášová polévka. Cílem nebyla „luxusní gastronomie“, ale pokrmy, které budou chutnat dětem, budou technologicky zvládnutelné pro školní kuchyně, cenově dostupné a zároveň nutričně kvalitní.

Důraz je přitom kladen na využívání českých sladkovodních ryb místo levných dovozových produktů. Projekty ukazují, že školní stravování může být postavené na lokálních surovinách s nízkou ekologickou stopou a současně podpořit domácí rybáře i zpracovatele.

Méně odpadu, lepší využití surovin

Zajímavým rozměrem projektů je i ekologický přístup ke zpracování ryb. Výzkumníci se zaměřili na lepší využití vedlejších produktů vznikajících při filetování ryb, například masa získaného ze skeletů nebo dalších částí ryb s nižší tržní hodnotou.

Tyto suroviny byly následně využity při výrobě nových rybích produktů pro školní stravování. Výsledkem je nejen omezení odpadu, ale také vznik cenově dostupnějších výrobků s vysokou nutriční hodnotou. Přístup odpovídá principům cirkulární ekonomiky a efektivnějšího využívání potravinových zdrojů.

Největší problém? Finance školních jídelen

Jedním z největších problémů školního stravování dnes nejsou ani tak kuchařky nebo neochota škol, ale především velmi nízké finanční normativy na nákup surovin. Školní jídelny často připravují obědy s minimálním rozpočtem, což vede k nákupu nejlevnějších a často nekvalitních rybích výrobků.

Právě nekvalitní produkty pak významně ovlivňují vztah dětí k rybám. Pokud dítě dostane výrobek plný vody, kostí nebo nepříjemné chuti, vytvoří si negativní zkušenost, která se později těžko mění.

Výzkumný tým se během projektů setkal i s velmi problematickými příklady z praxe – například s výrobky obsahujícími minimální podíl rybiho masa nebo s nevhodně připravenými pokrmy pro malé děti. Přitom i relativně malé navýšení finančního normativu může školním jídelnám umožnit používat výrazně kvalitnější suroviny.

Ryby jako součást moderního školního stravování

Význam ryb ve školním stravování bude pravděpodobně dále růst. Připravované změny výživových doporučení počítají s větším zastoupením ryb, ovoce a zeleniny, a naopak s omezením červeného masa.

To představuje příležitost nejen pro zlepšení zdraví dětí, ale i pro české rybářství a regionální producenty potravin. Samotná změna doporučení však nestačí. Školní jídelny potřebují praktickou podporu, kvalitní suroviny a inspiraci.

Proto jsou součástí projektů také semináře pro kuchařky, ochutnávky pro děti, metodické materiály, videorecepty i připravovaná kuchařka zaměřená na moderní rybí pokrmy pro školy a domácnosti.

Pomoci mohou i obce a města

Důležitou roli mohou sehrát právě obce jako zřizovatelé škol. Nemusí přitom investovat vysoké částky. Často stačí podpořit školní jídelny při hledání kvalitních dodavatelů, umožnit vzdělávání personálu nebo pomoci s osvětou směrem k rodičům.

Zkušenosti z praxe ukazují, že pokud školy dostanou kvalitní výrobek a podporu při jeho zavádění, děti si na rybí pokrmy rychle zvykají. A právě v tom spočívá největší význam celé iniciativy – ukázat, že i relativně malá změna na školním talíři může mít velký dopad na zdraví budoucí generace.

Budoucnost zdravějšího stravování tak možná nezačíná v ordinacích lékařů, ale právě u školního stolu.

Bylo podpořeno:

OPRybařství, projekt CZ.08.02.02/01/25_027/0000768 – Ryby dětem: kvalitní rybí výrobky do škol a školek a dále ČSOB, projekt 002/2025/CSOB Lepší výživa pro děti, nebo více „junk“ rybích pokrmů? Hodnocení rybích pokrmů ve školních jídelnách ve světle nové legislativy.

*Autor: doc. Ing. Jan Mráz, Ph.D.,
Fakulta rybářství a ochrany vod,
Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*

Minuty, které rozhodují o životě. Jak správně poskytnout první pomoc a proč se jí nebát

Schopnost rychle a správně reagovat v situaci ohrožení života může být rozhodující. Projekt **Minuty, které zachraňují**, vedený profesionálními záchranáři, nabízí praktická školení první pomoci pro školy, obce, firmy i veřejné instituce. V rozhovoru se záchranářem **Radkem Nešporem** přinášíme základní přehled toho nejdůležitějšího, co by měl umět každý – od rozpoznání bezvědomí až po resuscitaci či ošetření úrazů, a zároveň připomínáme, že v krizových situacích často rozhodují právě minuty.

Jaké jsou základní kroky, které by měl každý zvládnout při poskytnutí první pomoci osobě v bezvědomí?

Bezvědomí může být projevem velmi závažného zdravotního stavu, proto je v takovém případě nutné neprodleně volat linku 155. Operátor vás v několika jednoduchých krocích navede, abyste ověřili, zda postižený dýchá. Jedná se o klíčový krok, od kterého

se odvíjí další postup. V případě, že osoba nedýchá, nebo nedýchá normálně (lapavé dechy), zahájíme kardiopulmonální resuscitaci. Jestliže je postižený v bezvědomí, ale dýchá, průběžně kontrolujeme jeho zdravotní stav až do příjezdu záchranné služby. V případě zvracení nebo rizika aspirace, uložíme pacienta do stabilizované polohy.

Jak postupovat při náhlé zástavě oběhu a jaké jsou klíčové chyby, kterým je potřeba se vyhnout?

Pokud dojde k zástavě oběhu, okamžitě voláme linku 155 a ihned zahajujeme kardiopulmonální resuscitaci. Ačkoliv má každá osoba ze zákona povinnost poskytnout první pomoc, jedním z největších limitů péče bývá strach pomáhajících. Záchránci se mnohdy obávají, že postiženému ublíží či neposkytnou pomoc správně. To může vést k časové prodlevě, která může být pro postiženého rozhodující. Mezi faktické chyby, kterých se někdy záchránci dopouštějí, jsou například snaha nahmatat pulz, která oddaluje zahájení adekvátní péče. Dále pak nedostatečná kvalita kompresí, zejména jejich hloubka a frekvence. Při našich školeních se na tyto aspekty zaměřujeme a jejich odbourávání patří mezi základní pilíře našeho programu.

Jakou první pomoc je vhodné poskytnout při běžných úrazech dětí – například pádu, pořezání nebo zlomenině?

Při úrazech je zpravidla největším rizikem krvácení. Prioritou je zastavit masivní krvácení, které postiženého ohrožuje na životě. Prvním krokem je tlak do rány, dále pak využijeme zaškrcovadlo. V případě hůře dostupných míst, jako je krk, podpaží či třísla, ránu vytamponujeme a zajistíme tlakovým obvazem. Při takto závažném krvácení vždy voláme 155.

Drobné rány zpravidla vyčistíme, dezinfikujeme a obvážeme. Při pádech dětí, například na kole či koloběžce, může dojít k tupému úderu do hlavy nebo břicha. Takový úder nemusí na první pohled zane-

chat žádné viditelné známky poranění. Stejně jako u dospělých zde existuje riziko vnitřního krvácení nebo otřesu mozku. Proto bychom tyto situace neměli podceňovat. Pokud se dítě zdá bledé, apatické nebo se jeho stav jinak zhoršuje, je vhodné vyhledat odbornou pomoc.

Všeobecně je důležité dbát na prevenci, abychom těmto situacím předcházeli. Proto je vhodné používat ochranné pomůcky (přilba při jízdě na koloběžce či kole) u dětí i dospělých.

Co by měl starosta či zaměstnanec obce vědět, pokud je svědkem vážného úrazu na veřejném prostranství a čeká na příjezd záchranné služby?

Pokud dojde k závažnému úrazu, je tato osoba, stejně jako každý jiný občan, povinna poskytnout raněnému první pomoc. Nejdůležitější je vždy zajistit vlastní bezpečí na místě události. Je proto nutné zkontrolovat, zda nehrozí nebezpečí zasahujícím, například elektrický proud, únik nebezpečné látky nebo padající předměty ze střechy (sníh nebo led). Pokud je prostor bezpečný, můžeme přistoupit k poskytování první pomoci, jejíž nedílnou součástí je přivolat pomoc. Pokud si člověk není jistý, operátor/operátorka tísňové linky ho navede ke správnému postupu. Důležité je také správně nahlásit místo události, aby se záchranáři dostali k postiženému co nejdříve.

V případě starosty nebo zaměstnance obce je navíc potřeba myslet i na případnou odpovědnost za závadu či nebezpečné místo, to však již přesahuje rámec poskytování první pomoci.

Děkujeme za rozhovor

Prevence zraku od dětství po dospělost. Proč nepodceňovat pravidelné oční prohlídky

Na článek věnovaný první pomoci navazujeme tématem prevence, která se týká každého z nás – péči o zrak. Preventivní oční vyšetření hrazená z veřejného zdravotního pojištění pomáhají včas odhalit zrakové vady u dětí i dospělých a předejít jejich zhoršování v budoucnu. O důležitosti prevence a dostupnosti těchto vyšetření informuje **Zuzana Elbertová**, vedoucí oddělení koncepce Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR.

Preventivní vyšetření zraku

Na stav zraku má v průběhu lidského života vliv mnoho faktorů a řada očních onemocnění se zpočátku nijak neprojevuje, probíhá bezpříznakově. Preventivní vyšetření však umožňuje jejich včasné odhalení, které často ovlivňuje výsledek léčby, dokonce může zabránit trvalému poškození zraku.

Na základě vyhlášky o preventivních prohlídkách, proto probíhá již v dětském věku systematické a opakované **vyšetřování očí a zraku praktickým lékařem**

pro děti a dorost v rámci preventivních prohlídek, a to včetně specializovaného **screeningu očních vad u vymezené věkové skupiny dětí**, neboť zrak je pro vývoj dítěte naprosto zásadní.

Cílem **screeningu včasného zachytu závažných očních vad** je co nejdříve zahájení odpovídající léčby ještě před zahájením školní docházky. Screening pomáhá odhalit refrakční vady, jako je krátkozrakost, dalekozrakost, astigmatismus a další oční problémy, které mohou narušit správný vývoj vidění. První vyšetření v rámci tohoto screeningu by mělo proběhnout mezi 6. až 12. měsícem věku s následnou kontrolou přibližně o šest měsíců později, tedy nejpozději do 18. měsíce věku dítěte. Pokud se vyskytuje onemocnění očí v rodině, vyšetření se opakuje i ve dvou a třech letech věku.

K vyšetření se používá speciální přístroj pro měření zraku, primárně určený pro ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost. Tento přístroj automaticky zhodnotí výsledky testu na základě pohledu dítěte do kamery přístroje. Přístroj vysílá jemný infračervený světelný paprsek, který prochází okem, světlo projde zornicí, čočkou a sklivcem až na sítnici, kde se odrazí. Tento odraz pak přístroj zpracuje a vytvoří obraz, který určí, jaký je stav zrakové vady. Měření se provádí ve třech směrech, což umožňuje diagnostikovat i případné cylindrické vady, jako je astigmatismus. Vyšetření je rychlé, bezkontaktní, neinvazivní a umožňuje včasnou detekci dětí s rizikovými hodnotami a jejich odeslání k dalšímu dovyšetření. Vyšetření ale lze absolvovat i u jiného než registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, není-li jeho ordinace tímto přístrojem vybavena. V takovém případě musí rodič po vyšetření obdržet certifikát s výsledkem měření, který následně předá registrujícímu praktickému lékaři pro děti a dorost. Certifikát obsahuje informaci o výsledku vyšetření a doporučení, zda je nutné podrobnější oftalmologické vyšetření.

Při podezření na poruchu zraku nebo pozitivním screeningu odesílá praktický lékař pro děti a dorost dětského pacienta k podrobnějšímu vyšetření k oč-

nímu specialistovi (oftalmologovi) nebo ortoptistovi nebo zrakovému terapeutovi. Tady se posoudí, zda jsou nutné další testy nebo navazující péče. V případě trvání podezření na oční vadu je nutné vyšetření u oftalmologa zaměřené na podrobnou diagnostiku a další specializovaná vyšetření. Na základě výsledků může lékař následně stanovit léčebný postup, který zahrnuje korekční pomůcky, například brýle nebo další rehabilitační opatření.

Má-li však rodič podezření na poruchu zraku svého dítěte, je vhodné, aby se obrátil na praktického lékaře pro děti a dorost i mimo preventivní prohlídku nebo se případně objednal přímo k očnímu specialistovi.

V rámci preventivních prohlídek dospělých je prováděno **orientační vyšetření zraku**. To zahrnuje vyšetření zrakové ostrosti do dálky a do blízka, orientační vyšetření zorného pole a vyšetření barvocitu. Všechna vyšetření jsou neinvazivní. Všeobecný praktický lékař během tohoto vyšetření posoudí, a to samozřejmě i s ohledem k dalším onemocněním a faktorům, které mohou zrak pacienta ovlivnit (např. vysoký krevní tlak, cukrovka nebo třeba rodinná anamnéza), zda je potřebné vyšetření očním specialistou. **Součástí preventivních prohlídek je ve věkovém rozmezí 45 až 61 let doporučení preventivního očního vyšetření specialistou ve čtyřletých intervalech**, a to především osobám, které nejsou v pravidelné péči oftalmologa. Rozsah a frekvenci potřebných speci-

alizovaných vyšetření u bezpříznakových osob, ale i osob s již diagnostikovaným očním onemocněním, určuje oftalmolog.

Uvedená vyšetření zraku v rámci preventivní prohlídky všeobecného praktického lékaře a praktického lékaře pro děti a dorost, včetně screeningu včasného záchytu očních vad u dětí, i případné následné vyšetření oftalmologem mají úhradu z veřejného zdravotního pojištění.

MUDr. Zuzana Elbertová

Tak jak veteráni?

Jarní měsíce letošního roku využil Veterán klub starostů k celé řadě setkání, valných hromad, návštěv inspirativních obcí, kulturních akcí i společných cest za komunálními zkušenostmi a tradicemi. O neutuchajícím elánu, přátelské atmosféře i chuti bývalých starostů stále se aktivně zapojovat do veřejného života vypráví předseda klubu **Jan Slabý**, emeritní starosta Neveklova.

Program první poloviny roku 2026 byl doslova nahuštěn. Začali jsme tradiční návštěvou vedení Veterán klubu starostové (dále jen VKS) v sídle Svazu měst a obcí České republiky (dále jen SMO) 5. února s poměrně podrobnou rekapitulací dosavadní spolupráce. Velmi kvítujeme, že vedení SMO se o naši činnost intenzivně zajímá a naše skutky prezentuje ve veřejném prostoru.

Dále proběhla pravidelná každoroční valná hromada české sekce v hostinci „Na Nové“ v Tloskově u Neveklova, samo s sebou nesměl chybět znameňitý řízek od naší hostitelky. Zhodnocení proběhlých akcí a plánů do budoucna bylo doplněno veselou rozpravou ze starostenského života účastníků.

V úterý 5. května byla na Křížovnickém špýcharu v Pro střední Lhotě vernisáž zahájena výstava o úspěších motoristického sportu, kterou od A až do Z připravil Jirka Štástka-vicepresident VKS. Dorazilo mnoho zájemců z řad občanů i veteránů, za všechny Jirka Štancl. Zasloužený úspěch Jirkova úsilí.

Hlavním meritem však byla valná hromada VKS moravské sekce 12.-13. května a proběhla jako putovní. Sraz byl v 11 hodin na OÚ Babice, kde nás přivítala starostka Martina Horňáková a po nezbytném přípitku a kávě jsme vyslechli informace o obci a jejich pozoruhodnostech. Nezbytno dodat, že účast pozvaných byla solidní, chvála Ladovi Místeckému takto veliteli moravské sekce. Milým momentem byl příjezd slovenského čestného člena Ing. Lubomíra Melíše

starosty obce Sklené Teplice a jeho kolegy Ondreje Bahna, starosty obce Lovča a zároveň předsedy mikroregionu Hlinické Pohronie. Velkým překvapením byl fakt, že oba pánové vstoupili do místnosti s kyticemi pro všechny přítomné dámy. Byla z toho velká radost a taky trochu závidisti (ale jenom malinko), že nás moji dlouholetí kamarádi trochu trumfli.

Za českou sekci jsem se totiž zúčastnil já, předseda Honza Slabý (emeritní Neveklov), se dvěma emeritními starosty pány Jardou Přenosilem (Poříčí n/Sáz.) a Oldou Valentou (Veselí). Následně jsme navštívili myslivecké a pytlácké muzeum (skutečná rarita), které v obecním objektu spravuje místní myslivecký spolek. Poutavý a opravdu odborně fundovaný výklad nám podal pan Josef Vranka (jako myslivec a lektor mohu posoudit-palec nahoru). Výborný oběd v motorestu a následný přesun do obce Košíky znamenal vyplnění poledního času. Prohlídka multifunkčního domu (a to doslova, s funkcí družiny, pekárny, dílničky, dětské a dospělácké knihovny, cvičení Pilátes, folklorního koutku a nevím co ještě), dále obecní klub se zakrytým pódiem na dvoře, samozřejmě odpolední káva, frgály, osúchy a znamenitý domácí chléb se sádlem z jejich pekárny. To vše svědčí o velmi bohatém životě v obci, pod znamenitou taktovkou pana starosty Jardy Šlechty a jeho pracovitého kolektivu.

Přesun do cílové stanice, kterou se stalo Dolní Němčí, proběhl v koloně, a to kvůli možnému bloudění nás takzvané přespolních. Pan starosta František Haj-

důch nás přivítal podle tradic (trnkoviců) a ubytoval nás v obecním zařízení ROZKVĚT což je penzion s restaurací. Prohlédli jsme si muzeum Vodní mlýn s velice zasvěceným a poutavým výkladem paní Marie Ježkové (úžasná dáma, která má již devadesátku za sebou, omlouvám se a smekám!). Fotbalový stadion je vzhledem k velikosti obce doslova famózní a jistě také starostova chloubka. Společenský večer v Rozkvětu se náramně vydařil, takže se nám spalo skvěle. Po snídani na vidličku jsme navštívili místní obuvnickou továrnu BAŤA (poslední fabrika na boty Baťa v Evropě) a obdivovali zručnost pracovníků při náročné pásové výrobě. Někteří z nás zakoupili v podnikové prodejně kvalitní obuv z klasického materiálu pro sebe či své blízké. Základní škola v Dolněmčí (místní výraz pro obec) má svůj bazén, moderní vybavení i design, hřbitov naprosto čistý a odvodněný, místní hospodářství vybavené a moderně vedené. Zkrátka vesnice roku (2018) jak má být a po zásluze. Nakonec společný oběd, výměna dáreků a pak hajdy k domovu. MARTINO, JARDO a FRANTO – palec nahoru všem!!!

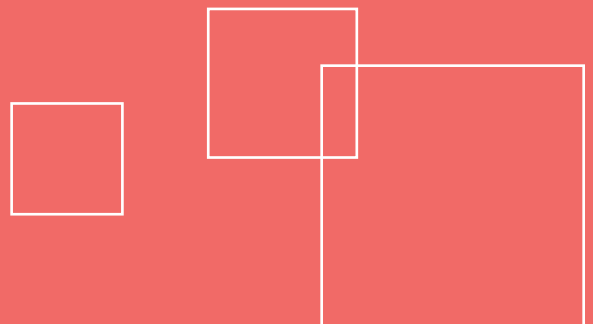
Bezprostředně na to, v pátek 15.5. jsme byli spolu-pořadatelé galakonzertu POCTA PODBLANICKÉMU HUDEBNÍMU PODZIMU v aule ZŠ Jana Kubelíka v Neveklově (festival vážné hudby, který po více jak třicet let obohacoval kulturní život ve dvaceti městech a obcích Podblanického kraje, zásluhou dramaturga festivalu, kterým byla paní Věra Dudíková-původně učitelka). Příprava trvala téměř rok ve spolupráci

pánů Alfréda Strejčka (dramaturgie), Jana Slabého předsedy VKS (produkce) a pana starosty Ladislava Trumpicha, samozřejmě a velkým pochopením městské rady, a kulturní komise. Doslova narvaný sál nadšeně aplaudoval výkonům umělců zvučných jmen a skutečně skvělá nálada přítomných znamenala skutečný a nijak nepřikrášlený úspěch. Dík patří všem zúčastněným!

Byla to sice šichta (což ví každý starosta), nicméně hledíme do budoucna. Tak nám držte palce!

Ing. Jan Slabý předseda VKS ČR

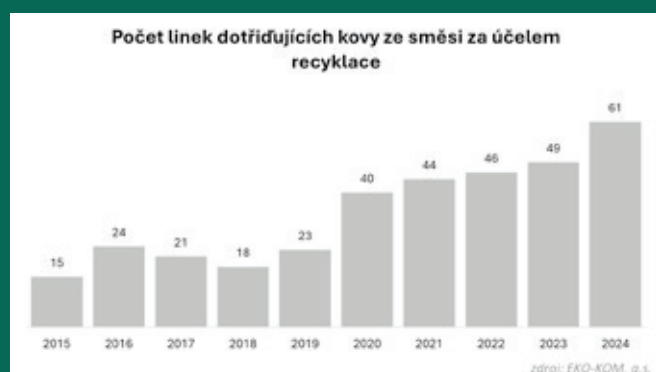
POMŮCKA: BOČ, ĚM, OREC, ROE, TAT, TIRÁDA	POTŘEŠ-TĚNEC	CHŮT ZASTAR.	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY MALÍRE MONETA		ELEKTRO-NICKÁ EVIDENCE SLUŽEB ZKR.	KUKURICE ANGLICKY		AMERICKÁ ZPĚVAČKA BRITNEY ???	INICIÁLY HERCE REZNIČKA	NÁSTAVEC VRTAČKY		JSOUCÍ BEZ CHOROBU	OBTÍŽNÝ HMYZ	2. DÍL TAJENKY	DRUH PAPOUŠKA
MOŘIDLO ZASTAR.					OZNAČENÍ VLAKŮ EURO CITY			SVAZ PROTI-FAŠISTICKÝCH BOJOVNÍKŮ					ŽENSKÉ JMÉNO 26. 1.			
JINAM NÁŘEČ.					INIC. ZPĚV. OLMEROVÉ			PŘEDLOŽKA					DVŮR SLOVEN.			
					KOPEC SLÁMY			VELKÝ PYTEL					ČISTIČ SKLA			
VOJENSKÁ FORMACE ZASTAR.					ROKLE MN. Č.					NABUBŘELÁ ŘEČ						
					SMĚR SLOVEN.					CITOSLOVCE SMICHU						
UKLIDIT METENÍM						JM. SPIS. GORDONA						OCHOTNI				ÚTULEK MNICHŮ
						LYŽAŘSKÝ POZDRAV						ZÁSTUPCE STÁTU				
VESMÍR							POLSKÉ MĚSTO								ČERVENÝ KRÍŽ ZKR.	
							OTEVŘENO ANGLICKY								INIC. ZPĚV. SIMONA	
	PŘÍBLIŽNĚ KNÍŽNĚ	SNADNO												POLOVINA		
		INICIÁLY HERCE SUCHANKA												PŘES (JEDNO)		
ŘÍČNÍ RYBA					TÝKAJÍCÍ SE OPŮ				INIC. HEREC, NEDOŠINSKÉ				JSOUCÍ NA 8. MÍSTĚ			
					MEDONOSNÝ HMYZ MN. Č.				VAJEČNÁ BUNKA				KOST LATINSKY			
STAVBY SILNIC A ŽELEZNIC ZKR.					NA LEVÉ STRANĚ					PTAČÍ POKRM					INIC. TENIS. ŠMIDA	
					ZRAKOVÉ ORGÁNY					SPOJKA					UKAZOVACÍ ZÁJMENO	
	ČESKÝ HEREC JAROMÍR ???	OBEC OKR. KARL. VARY				KÝČOVI-TOST								ČIN NĚMECKY		
		ZÁPASY HOVOR.				SÍŤ PRODEJEN								ZNAČKA SÝRŮ		
POMŮCKA PRO HRU NA HOUSLE							DVOU-KOLOVÝ RUČNÍ VOZÍK						KOLO ANGLICKY			
							TĚLO						DRUH TEXTILIE			
PAPIROVÝ SMOTEK K ÚPRAVĚ VLASŮ								OSOBNÍ ZÁJMENO					PŮVODCE DÍLA			
								BĚH KONĚ					VZNEŠENÁ MYŠLENKA			
ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY ZKR.					AM. MĚSTO NEW ???				ČÁST PRAHY 3							ARTUŠŮV KOUZELNÍK
					NE FRANC.				MÍSTO K USTÁJENÍ							
CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO					TEP					UMĚLECKÁ DVOJICE					IN. MALÍRE MANETA	
					POČET PRSTŮ NA RUCE					PATŘÍČÍ TOBĚ					MPZ RUMUNSKA	
	CHOBOT-NATCI	VÝKON FOTBALISTY UHER. JIŽDNÍ VOJÁK				GOLFOVÁ HŮL NA JAMKOVÍŠTĚ								JIKRY ANGLICKY		
						NEOSTRÝ								INIC. HER. BRODSKÉ		
OBSTARÁ-VAT							JIHOSLOV. ŘEKA						TAN. ORCH. ČS. ROZHL.			
							CHEM. ZN. LUTECIA						ŠESTINOŽÍ ČLENOVCI			
VRCHOL LUŽICKÝCH HOR					TECH. UNIV. LIBEREC				TV PLYŠOVÁ POSTAVA			HEMOGLO-BIN ZKR.			NÁZEV HLÁSKY L	
					DRUH LEŠTIDLA				ORIENTÁLNÍ CUKROVINKA			INIC. HUDEB. TALICHA			OPORA	
POLNÍ PRÁCE						ZÁPACH			INIC. SOCH. MYSLBEKA					ZNAČKA TISKÁREN		
						ZVUK TROUBENÍ TRUBKY			CITOSL. VY. CHLOUBÁNÍ					MIN. PRŮM. A OBCHODU		
PŘÍŠTÝ NAVRCH							ZN. AMPĚR-HODINY									
							OBVATEL VALAŠSKA									
VYROBĚNÁ V IRSKU						VCHOD HOVOR.							PŘEDNES PÍSNÍ			MALÁ JAZZOVÁ SKUPINA
						ZABOŘIT RYCEM							PODLEHNOUT HNILOBĚ			
	ÚTOK	INIC. HERCE SLOUPA			NE POZDĚ									ZNAČKA SEKAČEK		
		TKANINA SERŽ			BÝVALÁ BULHARSKÁ MĚNA									ZN. AMPĚR-ZÁVITU		
JAKÝ SLOVEN.					POPĚVEK				JARMA					CITOSLOVCE POCHOPENÍ		
					PRAŽSKÁ STAVEBNÍ OBNOVA				ZÁRODKY RYB					NEJVYŠŠÍ KARTY		
KRYCÍ BARVA								NAPĚTÍ							INIC. ZPĚV. MLÁDKA	
								INICIÁLY HERECKÝ PATRASOVÉ							ČÍSLO NĚM. ZKR.	
INICIÁLY FOTBALISTY PANENKY			3. DÍL TAJENKY													
CHEMICKÁ ZNAČKA KRYPTONU			OVES ANGLICKY													
							ČISTIT VODOU							VÝROBCE ELEKTRO-SPOTŘEBIČŮ		

Multikomoditní sběry tříděných odpadů

Obce v České republice mají povinnost umožnit třídění řady komunálních odpadů. Materiálové typy, jako papír, plasty, sklo, kovy, nápojový karton nebo dřevo, se označují jako tzv. komodity. Řada obcí se po domluvě se svozovou společností a dotříd'ovací linkou rozhodne použít jeden typ sběrných nádob nebo pytlů pro společný sběr směsi dvou až tří těchto komodit a zavést tzv. multikomoditní sběr tříděných odpadů. Tento způsob může být efektivnější, šetří veřejný prostor i obecní finance a je pro občany jednodušší.

Dotříd'ování multikomodit

Multikomoditní sběry mohou fungovat pouze tehdy, pokud se vyříděný odpad dostane na dotříd'ovací linky schopné zajistit dotřídění všech složek. Jak ukazují grafy níže, počet linek, které dotřídění nápojového kartonu a kovů provádějí, v posledních letech narůstá, a možnosti využití multikomoditních sběrů se tak rozšiřují.

Současné evidenční požadavky zákona o odpadech i AOS EKO-KOM vyžadují, aby obce vykazovaly množství sebraných odpadů po jednotlivých komoditách. Pokud obec sbírá například směs plastu, nápojových kartonů a kovů, musí uvádět množství každé z těchto složek samostatně. Tyto údaje však zjistí až po dotřídění, a je proto nutné, aby jí je dotříd'ovací linka poskytla. Právě toto zpětné předávání informací se dlouhodobě ukazuje jako praktický problém, který zvyšuje administrativní zátěž obcí i dotříd'ovacích linek.

Data vykazovaná dotříd'ovacími linkami do systému EKO-KOM ukazují, že předávání informací není vždy úplné.

Zjednodušení evidence pro obce v systému EKO-KOM

Multikomoditní sběry jsou trendem, kterým se české obce v třídění vydaly. Tlak na vyšší účinnost třídění odpadů vede k hledání co nejefektivnějších a nejlevnějších řešení, která by neměla být komplikována administrativou.

Proto AOS EKO-KOM od 1. ledna 2026 upravil evidenční požadavky tak, aby nebylo nutné multikomoditní sběry rozpočítávat.

Nově obce vykazují množství odpadů z multikomoditních sběrů dohromady, bez rozdělení na jednotlivé komodity. Multikomodita se přiřazuje k převládající složce – například směs plastů, nápojových kartonů a kovů se vykazuje jako plast.

Informace o nádobách a sběrných prostředcích obce nadále vykazují ve stejném rozsahu jako dosud, pomocí zavedených kódů pro jednotlivé multikomoditní směsi. Tyto údaje EKO-KOM využije pro statistický reporting sebraného množství obalových odpadů.

Tématu multikomoditních sběrů s podrobněji věnujeme v článku „Multikomoditní sběry tříděných odpadů“ → načtěte QR kód

INVESTIČNÍ ŘEŠENÍ PRO OBCE, MĚSTA, MUNICIPALITY A CÍRKVE

25 let zkušeností | Priorita: bezpečnost, likvidita, přiměřené zhodnocení

Poskytujeme konzervativní investiční řešení přizpůsobená potřebám veřejného sektoru a církví. Pomáháme efektivně spravovat volné prostředky s důrazem na ochranu kapitálu, rychlou dostupnost finančních prostředků a transparentní reporting.

NAŠE PRIORITY

- **Priorita bezpečnosti**
Konzervativní přístup a kontrola rizik s cílem ochrany uložených prostředků.
- **Rychlá dostupnost prostředků**
Produkty navržené tak, aby finance byly k dispozici podle rozpočtových potřeb.
- **Přiměřené zhodnocení**
Aktivní řízení v rámci konzervativního rámce pro bezpečné navyšování přebytků.

SLUŽBY

- **Modelová portfolia podle rizikového profilu**
Efektivní a škálovaná portfolia, konzistence řízení rizika a výkonnosti.
Minimální investice 10 mil. CZK.
- **Individuální portfolia (DPM)**
Portfolia sestavená podle horizontu, likvidity a rizikového profilu klienta.
Minimální investice 50 mil. CZK.
- **Kompletní servis a reporting**
Pravidelné, srozumitelné výkazy pro zastupitelstvo, audity a průběžné konzultace.

**Největší evropský
správce aktiv**

mezi TOP 10 světovými hráči¹

**institucionálních
klientů**

**miliard EUR
pod správou²**

Kontaktujte nás pro nezávaznou konzultaci a konkrétní návrh řešení:

ALEŠ SKÁLA
Sales Institutions & HNWI
☎ +420 601 326 301
✉ ales.skala@amundi.com

STANISLAV HAMERNÍK
Sales Institutions & HNWI
☎ +420 607 058 999
✉ stanislav.hamernik@amundi.com

Rizika: Investice do fondů nejsou bez rizika. Hodnota investice se může měnit a v některých případech může dojít ke snížení hodnoty vloženého kapitálu. Výnosy z minulosti nejsou zárukou budoucího vývoje.

(1) Zdroj: IPE «Top 500 Asset Managers» zveřejněný v červnu 2025 na základě spravovaných aktiv k 31. 12. 2024.

(2) Údaje Amundi k 31. 3. 2026.

Jarní trhy Slavkov

Svaz měst a obcí ocenil inspirativní starosty a primátory z celé České republiky

Ve Valdštejnské jízdárně Senátu Parlamentu České republiky se 11. června uskutečnil slavnostní společenský večer, během něhož Svaz měst a obcí České republiky ocenil starostky, starosty a primátory, kteří se ve volebním období 2022–2026 mimořádně zasloužili o rozvoj svých měst a obcí. Akce byla nejen poděkováním konkrétním osobnostem komunální politiky, ale také připomínkou nezastupitelné role samospráv v každodenním životě obyvatel.

Slavnostní večer navázal na více než třicetileté úsilí Svazu měst a obcí ČR o posilování postavení samospráv. Svaz dlouhodobě hájí zájmy měst a obcí při přípravě legislativy, prosazuje podmínky podporující jejich rozvoj, poskytuje odborné zázemí komunálním politikům, podporuje jejich vzdělávání a vytváří prostor pro sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe. Právě oceňování inspirativních osobností komunální politiky je jednou z cest, jak upozornit na význam

práce lidí, kteří často stojí v první linii řešení problémů svých obyvatel.

„Za každou úspěšnou obcí nebo městem stojí lidé, kteří jsou ochotni věnovat veřejné službě obrovské množství času, energie a osobního nasazení. Právě jim chceme poděkovat a současně ukázat, jak důležitou roli samosprávy v České republice hrají,“ uvedl předseda Svazu měst a obcí ČR František Lukl.

Do letošního ročníku se přihlásilo celkem 162 komunálních představitelů. Jejich práci hodnotila skupina osobností z oblasti veřejné správy, akademické sféry i komunální politiky. Jak zaznělo během večera, vybrat oceněné bylo mimořádně obtížné, protože za každou přihláškou stály konkrétní výsledky, mnohdy i roky systematické práce a odhodlání měnit své obce a města k lepšímu.

Nejlepším starostou/starostkou volebního období 2022–2026 se stává:

Kraj	Oceněný starosta/starostka	Obec/město
Jihočeský kraj	Hana Vářová	Nišovice
Jihomoravský kraj	Zdeněk Toul	Borotín
Karlovarský kraj	Josef Havel	Krásno
Kraj Vysočina	Zdeněk Ryšavý	Okříšky
Královéhradecký kraj	Jan Borůvka	Jaroměř
Liberecký kraj	David Hlaváč	Jilemnice
Moravskoslezský kraj	Adam Hanus	Kopřivnice
Olomoucký kraj	Tomáš Pavelka	Mořice
Pardubický kraj	Renata Dymešová	Chvaletice
Plzeňský kraj	Martina Beranová	Kyšice
Středočeský kraj	Pavel Čermák	Kamenice
Ústecký kraj	Adéla Macháčková	Dolní Podluží
Zlínský kraj	Marián Ležák	Luhačovice
Městské části a městské obvody	Jakub Stárek	Praha 6
Cena veřejnosti		
Cena veřejnosti do 3000 obyvatel dělené první místo	Růžena Balláková Barbora Šišková	Svatý Jan nad Malší Jiříkov
Cena veřejnosti nad 3000 obyvatel	David Šimek	Svitavy

Zvláštní ocenění předsedy Svazu

Předseda Svazu měst a obcí ČR František Lukl udělil také dvě mimořádná ocenění za dlouholetý přínos rozvoji českých samospráv. Laureáty se stali:

- **Věra Palkovská**, primátorka města Třinec
- **Eduard Kavala**, starosta obce Běloutín.

Oba ocenění patří mezi výrazné osobnosti komunální politiky, které se po mnoho let zasazují nejen o rozvoj svých měst a obcí, ale také o posilování postavení samospráv jako celku.

Součástí slavnostního večera bylo rovněž předání ocenění Akademie Svazu měst a obcí ČR, která podporuje vzdělávání představitelů samospráv a rozvoj jejich odborných kompetencí. Seznam oceněných najdete na webových stránkách Svazu (www.smocr.cz).

Večer tak symbolicky propojil dvě oblasti, kterým se Svaz dlouhodobě věnuje – podporu kvalitního vzdělávání a oceňování inspirativních osobností komunální politiky.

Prostředí Senátu Parlamentu České republiky dodalo celé akci zvláštní symboliku. Řada současných senátorů totiž v minulosti působila v čele měst a obcí a dobře zná každodenní výzvy, kterým samosprávy čelí. Právě komunální politika zůstává nejbližší občánům a její kvalita významně ovlivňuje podobu života v každém městě a obci.

Slavnostní večer tak nebyl pouze předáním ocenění. Byl především poděkováním stovkám starostek, starostů a primátorů, kteří každý den nesou odpovědnost za rozvoj svých obcí, hledají řešení složitých problémů a svou prací přispívají k tomu, aby se lidem v České republice žilo lépe.

Akce se konala pod záštitou prezidenta republiky Petra Pavla a předsedy Senátu Parlamentu ČR Miloše Vystrčila.

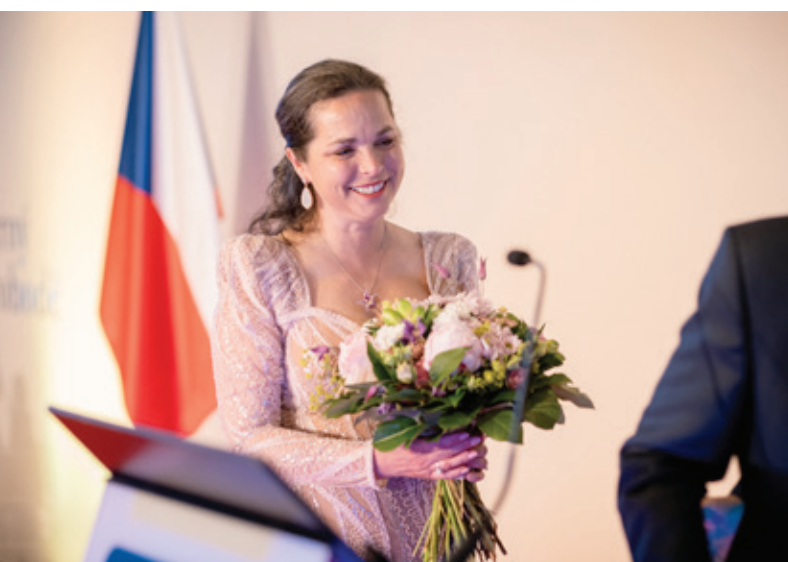
Děkujeme také všem našim partnerům, kteří ji podpořili.

redakce

Slavnostní večer ve Valdštejnské jízdně 11. 6. 2026

Fotogalerie

Autor: Jakub Šedý

S
Světová
obec
NEJLEPŠÍ STAROSTA 2022-2026
Prof. Hlaváč
SM5

SMO

Generální partner

SKUPINA ČEZ

Partneři +

Partneři

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

PŘÍRUČKA PRO ZASTUPITELE

V novém kabátě. Snadno a rychle.

*První AI asistent pro starosty a zastupitele
Pro vás:*

- ✓ rychle najde odpovědi
- ✓ zorientuje vás v povinnostech
- ✓ ušetří Váš čas a obecní peníze

jmenuje se HONZÍK

To, co dávno znáte, najdete nyní v nové podobě.

Staňte se ambasadorem vznikajícího nového přístupu starostů a zastupitelů k rychlým odpovědím na každodenní otázky samosprávy.

Seznamte se

Budoucnost Příručky pro zastupitele začíná právě teď.

